

novice

Glasilo Socialistične
zveze delovnega ljud-
stva občin
Kočevje in Ribnica

Izdaja ČZP »Kočevski tisk« Kočevje.
Urejuje uredniški odbor. Odgovorni
urednik France Grivec. Uredništvo in
uprava: Kočevje, Ljubljanska 14/a. Te-
lefon uprave in uredništva 389. Letna
naročnina 800 din, polletna 400 din in
jo je treba plačati vnaprej. Za ino-
zemstvo 2000 din oziroma 3 ameriške
dolarje. Tekoči račun 600-27-1-285 pri
NB podružnica Kočevje

Leto VIII. - št. 17

KOČEVJE, 19. aprila 1963

Cena 20 din

POROČILO OBLO KOČEVJE O RAZVOJU GOSPODARSTVA IN DRUŽBENIH SLUŽB 1958-62

Plodno obdobje

Obdobje od zadnjih volitev v občinski ljudski odbor jeseni 1957 predstavlja izredno bogato mandatno dobo. To potrjujejo številni dokumenti, ki pričajo, da je v tem času naša občina tako na go-
spodarskem kakor tudi na vseh drugih področjih zelo hitro na-
predovala.

Naša dolžnost je, da v kratkih obrisih seznanimo občane s temi uspehi in da istočasno obravnavamo tudi slabosti, ki so nas sprem-
ljale in jih nismo uspeli odpraviti. To nameravamo z namenom,
da prikažemo občanom, v kakšnem položaju smo, da bi si na ta
način tudi lažje zastavili program za naslednjo mandatno dobo. To
poročilo naj služi tudi kot pripomoček volilcem, da se bodo lažje
zavzemali za določeno kvaliteto kandidatov. Naloge, ki stoje pred
temi organi, so tako velike in komplicirane, da jih bodo lahko
izvrševali samo ljudje, ki imajo veliko voljo do skupnega dela in
ki imajo jasno razčiščene pojme o našem bodočem družbenem raz-
voju ter znajo prisluhniti tako potrebam skupnosti kakor tudi
vsakega posameznega občana.

Občinski ljudski odbor v raz-
meroma dolgi mandatni dobi (sko-
raj 6 let) seveda ni ostal v sestavi
kot je bil izvoljen. Bilo je več
sprememb, ki pa niso bistveno
vplivale na delo odbora.

Na skupnih sejah, ki jih je bi-
lo 54 in na ločenih sejah, ki jih
je bilo 22, je LO obravnaval pre-
ko 500 najrazličnejših problemov,
največ s področja gospodarstva.
Ce bi k temu prišteli še aktivno
delo svetov in komisij LO, bi

Seminarji ZK

Na zadnji seji občinskega
komiteja ZK Ribnica so anali-
zirali seminarje ZK, ki so bili
organizirani za člane komiteja
in vodstva osnovnih organiza-
cij. Seminarje so potem še po-
novili, da bi čim širši krog
članov seznanili z na seminar-
jih obravnavano problematiko.
Obravnavali so vprašanja
vloge Zveze komunistov, me-
tode dela organizacije, kadrov-
sko problematiko, idejno iz-
obraževanje in notranjo rast
ZK. Seminarji so bili za pro-
svetne delavce, za člane iz
kmetijstva in gozdarstva, iz
Inlesa, Kovinskega podjetja,
Gradbenika, za področje So-
dražice, Loški potok, za go-
stince in trgovce, za komuni-
ste v Zdravstvenem domu in
vodstva terenskih organizacij
Ribnica 1 in 2.

Seminarji so po oceni komi-
teja dosegli svoj namen ter so
razprave po uvodnih referatih
pokazale pravilno pojmovanje
obravnavane problematike.

ugotovili, da so organi LO vložili
veliko truda za izboljšanje gospo-
darstva, družbenih služb in osta-
lih problemov na področju ob-
čine.

KORENINE PRETEKLOSTI

Že na začetku mandatne dobe
se je ljudski odbor energično za-
vzel za hitro reševanje najbolj
perečih problemov. Ti so izhajali
predvsem iz gospodarske zaosta-
losti in slabega razvoja družbenih
služb, kar je imelo svoje koreni-
ne še v preteklosti, predvsem iz
prvih let po osvoboditvi, ko še
niso bile odpravljene posledice
vojne. Še vedno so bili odprti

problemi, ki so jih razvitejše ob-
čine v Sloveniji že v celoti od-
pravile.

Na področju gospodarstva je
bilo potrebno:

- a) vložiti maksimalne napore
za povečanje kmetijske proizvod-
nje v družbenem sektorju;
- b) modernizirati Rudnik;
- c) zgraditi novo kemično to-
varno;
- d) modernizirati lesno indu-
strijo;

e) rekonstruirati tekstilno to-
varno;

f) modernizirati trgovske in
gostinske obrate in zgraditi novo
skladišče za potrebe trgovine itd.

Na področju družbenega stan-
darda pa so se z vso ostrino po-
stavljali predvsem naslednji pro-
blemi:

- a) pospešena gradnja stanovanj;
- b) gradnja novega vodovoda;
- c) rekonstrukcija ceste Škofljica
- Kočevje;
- d) izgradnja doma telesne kul-
ture;
- e) izgradnja vajenskega doma;
- f) gradnja bolnice;
- g) elektrifikacija podeželja;
- h) izgradnja nove klavnice v
Kočevju;
- i) izgradnja novega pokopali-
šča in še vrsta drugih nič manj

Politični aktiv o volitvah

Politični aktiv SZDL Kočev-
je bo danes, 19. aprila, raz-
pravljal o vsebinskih, politič-
nih in kadrovskih pripravah
na zbere volilcev in volitve.
Zbori se bodo začeli 23. aprila,
zaključeni pa bodo predvido-
ma do 5. maja.

Jutri, 20. aprila, bo občinski
odbor SZDL razpravljal s
predsedniki krajevnih odborov
SZDL o vsebinskih in kadrov-
skih pripravah za zbere volil-
cev in volitve. Na tem sestan-
ku bodo izvolili tudi delegate
za okrajno konferenco SZDL,
ki bo v torek, 23. aprila v
Ljubljani.

pomembnih objektov družbenega
standarda.

PREDVSEM Z LASTNIMI SREDSTVI

Vzporedno z reševanjem teh
osnovnih problemov pa so nastajali
vedno novi, ki jih je prinesel
nadaljnji razvoj, decentralizacija,
prenašanje novih nalog na komu-
no in podjetja itd.

Ljudski odbor se je zavedal, da
bo mogoče uspešno reševati vse
te probleme samo takrat, če bo-
mo z lastnimi silami ustvarili
dovolj družbenega proizvoda in
narodnega dohodka, ker ne mo-
remo pričakovati pomoči od zu-
naj v taki meri, kot je bilo to

(Nadaljevanje na 3. strani)

Prostovoljne delovne akcije so se začele

Na zadnjem plenumu je občin-
ski komitej ZMS Kočevje sklenil,
da bo mladina začela s prosto-

voljnim delom v popoldnevih ure-
jati mesto, ki se je že začelo pri-
pravljati na proslavo 20-letnice

Mladina je bila takoj pripravljena priskočiti na pomoč pri ureja-
nju Kočevja pred jesensko proslavo

Kočevskega zbora. Delovna ak-
cija se je začela 8. aprila, ko je
delal aktiv ZM Rudnik. Nasled-
nje dneve so delali aktivni dru-
gga, tretjega in četrtega razreda
gimnazije in aktiv ČZP Kočevski
tisk.

Ob zaključku tedna prostovolj-
nega dela mladine ugotavljamo z
zadovoljstvom, da smo imeli lepe
uspehe. Mladina je opravila 250
prostovoljnih delovnih ur. Mla-
dinci in mladinke so si pri delu
zelo prizadevali.

Mladinski aktiv ČZP Kočevski
tisk (pa tudi ostale politične or-
ganizacije podjetja) se je čutil
odgovornega, da izpolni nalogo
občinskega komiteja ZMS in je
zato poklical na prostovoljno delo
celo svoje vajence, ki se prav
zdaj šolajo v Ljubljani. Aktiv
ČZP je namreč med najboljšimi
v občini in želi med njimi tudi
ostati.

-an

20-LETNICA KOČEVSKEGA ZBORA

Odbor za prireditve ima 11 sekcij

Občinski odbor SZDL Kočevje je pred kratkim imenoval poseben odbor, ki bo pripravil in vodil prireditve v čast proslavljanja 20-letnice zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Na prvi seji je odbor ustanovil 11 sekcij, ki mu bodo pomagale pri delu. Odbor bo imel namreč precej dela, saj je Glavni odbor SZDL Slovenije sklenil, da bodo

zbor odposlancev slovenskega naroda, akademija z umetniškimi programom. Na akademijo bodo povabljeni predstavniki vseh slovenskih občin.

V nedeljo, 6. oktobra bo dopoldne veliko zborovanje, popoldne pa športne in druge prireditve.

Seveda pa bo skozi vse leto v Kočevju in na Kočevskem več

nikov in traktoristov, gospodarska razstava, razstava filatelistov in fotoamaterjev, več športnih tekmovanj in druge prireditve.

Kot smo že omenili, je občinski odbor zaradi lažjega in boljše dela ustanovil 11 sekcij in

sicer za komunalna dela, prehrano, finance, promet, program proslave, propagando in informacije, razstave, službo prve pomoči, ureditev Seškovega doma, ureditev doma telesne kulture in za parti-

zanska srečanja.

Ob Tomšičevi ulici je vse živo, saj bo tam v kratkem zraslo nekaj novih zgradb

vse prireditve, razen slavnostne seje skupščine SRS in razstave razvoja ljudske oblasti v Kočevju.

Na dan 20-letnice zbora, se pravi 3. oktobra, bodo v Ljubljani odprli razstavo razvoja ljudske oblasti, isti dan dopoldne pa bo tudi slavnostno zasedanje skupščine.

V soboto, 5. oktobra bo v Seškovem domu, kjer je zasedal

prireditve, med njimi tudi republiško tekmovanje kmetijskih stroj-

OBVESTILO

MKUD Matej Bor na gimnaziji v Kočevju uprizarji v soboto, 20. aprila ob 20. uri v Seškovem domu Borovo igro

»TEŽKA URA«

Vljudno vabljeni!

20-letnica in komunalna dela

Posebna komisija ObLO Kočevje je že novembra lani izdelala obširen program komunalnih in asanacijskih del v naši občini, predvsem v mestu, za letos. Program se je zaradi pomanjkanja finančnih sredstev že nekajkrat spremenil, vendar je glavne značilnosti ohranil. O njem je na zadnji seji razpravljala tudi ObLO, s pripombo, da se vedno ni — dokončen. Program predvideva, da bo iz republiških in okrajnih sredstev financirana dograditev doma telesne kulture, rekonstrukcija Seškovega doma in dostop do njega (Prešernova ulica).

Zaradi dotrajalosti bo porušeni nekaj objektov, med njimi Sajeveva hiša in barake na Bregu, v zameno pa bo dograjen novi ekonomični stanovanjski blok ob Tomšičevi cesti. Uredili bodo okolico stolpnice (ceste, pločniki, ulična razsvetljava, zelenice itd.). Opravili bodo vsaj najnujnejša regulacijska dela korita Rinže (čiščenje struge in ureditev kamnitih brežin), uredili vse zelenice in razsvetljava nekaterih ulic, napravili več parkirnih prostorov (stalnih in začasnih). Predvidenih je še več manjših del kot urejevanje in krpanje fasad hiš, pleskanje oken, popravila dimnikov, odtočnih žlebov, rušenja in popravila drvarnic, popraviljanje in ponekod asfaltiranje pločnikov, odstranjevanje starih plotov in podobno. Vsa ta dela bodo morala biti opravljena povsod kvalitetno, najbolj pa ob najprometnejših ulicah. Vsi ti objekti, ki jih bomo letos zgradili ali preuredili, pa ne bodo zgrajeni samo za proslavo, ampak za nadaljnjo redno uporabo.

Če hočemo kar najboljše izpeljati načrte, da bo naše mesto čimlepše pričakalo in proslavilo občinski in republiški praznik, je nujno, da pri urejanju mesta in pri ostalih delih v zvezi s proslavo sodeluje po svojih močeh vsak občan.

OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU — OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

NOVA ZDRUŽENA ARABSKA REPUBLIKA — V Kairu so 17. aprila nekaj po polnoči po krajevnem času predsednik ZAR Naser, predsednik sveta sirskega revolucionarnega poveljstva El Atasi in predsednik iraške vlade El Bakr podpisali sporočilo o ustanovitvi federalne unije Združene arabske republike. Sporočilo obsega poglavitna načela federalne državne ustave in nacionalne listine, ki združuje politiko v vseh treh oblasteh nove unije. Federalne oblasti bodo nadzorovale zunanjo politiko, obrambo, nacionalno varnost, gospodarstvo, kulturo, informacije in planski razvoj unije. Koncepte enotnosti temelje na svobodi in socializmu v skladu z voljo arabskih narodov, ki so iskreno želeli tako enotnost in se zanj borili, pa se žrtvovali za ta vzvišeni cilj in za ohranitev trdnega jedra panarabizma.

Sklep o ustanovitvi federalne unije Združene arabske republike je bil podpisan po enomesečnih razgovorih, potem ko so podrobno proučili vse možnosti, predvsem pa napake, ki so bile storjene za časa unije med ZAR in Sirijo. Federacija bo proglašena 28. septembra letos. Jemenski predsednik Salal je sporočil namero jemenske arabske republike (le-ta je pred nekaj dnevi dobila prvo ustavo), da se priključi federalni uniji Združene arabske republike, brž ko bo razglašena.

PODPORA KOEKSIISTENCE — Končal se je 28. kongres KP Velike Britanije. Politična linija, ki so jo sprejeli na kongresu, je obrazložena v dveh osnovnih dokumentih, v politični resoluciji pod naslovom »Prihodnost V. Britanije« in v resoluciji o sindikalnem gibanju. Britanski komunisti se morajo predvsem boriti za odstranitev sedanjih slabosti v britanski ekonomiki, predvsem pa proti brezposelnosti. Na mednarodnem področju je KP Britanije podprla stališča KP SZ, predvsem pa načela miroljubne koeksistence.

KOMEMORACIJA V VARŠAVI — Leta 1960 so Nemci v Varšavi sklenili zapreti vse Žide za 16 km dolg in tri metre visok zid. V tem strašnem zaporu se je zbralo skoraj pol milijona ljudi. Dve leti kasneje je začel delovati židovski odporiški pokret, odkrito pa so se uprli 19. aprila 1943. Boji so trajali do

julija. Nemci so geto (tako so imenovali prostor, kjer so živeli Židje), požgali, preživele pa odpeljali v koncentracijska taborišča. V bojih je zgubilo življenje nad 70.000 Židov!

FIDEL CASTRO V ZSSR — Kubanski premier Fidel Castro bo na povabilo Nikite Hruščova obiskal letos Sovjetsko zvezo. Hruščov je izrazil željo, da bi med drugim proučil s Castrom razvoj odnosov med obema državama kakor tudi druga za obe strani pomembna vprašanja.

POLOŽAJ V LAOSU NAPET — Po vesteh zahodnih agencij je položaj v Dolni vrčev v Laosu še vedno napet in nevaren. Premier Suvana Fuma namerava konec tedna ponovno potovati na to področje. Zahodni krogi vane odgovornost za nastali položaj izključno na laosko napredno gibanje Patet Lao, pri čemer pravijo, da se je spopad v Dolni vrčev vnel zaradi odpora sil gibanja Patet Lao proti enotam nevralističnega generala Kong Lija.

POMIRITEV — OZN, ZAR, Jemenska arabska republika in Saudska Arabija so dosegli sporazum o zaščiti jemenskih meja pred agresijo od zunaj in o popolnem umiku oboroženih sil ZAR iz dežele. Varnostni svet OZN je sklenil poslati v Jemen opazovalce, ki bodo spremljali uresničevanje sklepov. Saudska vlada se je obvezala, da ne bo več podpirala rojalističnega, protirevolucionarnega gibanja v Jemenu, če bo ZAR umaknila svoje čete. Pomiritev je bila dosežena predvsem zaradi zavzetosti in delavnosti svetovne organizacije. U Tantom pomočnik Bunche, ki je marca obiskal Jemen, je ugotovil, da imajo republikanske sile učinkovito kontrolo nad celotnim nacionalnim ozemljem. Če bo Saudija spoštovala sklenjeni sporazum, bo s tem dosežen velik napredek za zagotovitev miru na jugu Arabije.

UGODNO CETRTLETJE — Po končanih podatkih je bila jugoslovanska industrijska proizvodnja v prvem četrtletju za 11 odstotkov večja kot lani. Okrog 23 odstotkov planirane letne proizvodnje smo že dosegli. V tujini smo prodali v tem času za 51 milijard din blaga ali za 10,5 milijard več kot lani v istem času. Uvoz je narasel za 5,5 milijarde.

Plodno obdobje

(Nadaljevanje s 1. strani)

prva leta po osvoboditvi, ko je šlo predvsem za obnovo gospodarstva in stanovanjskih objektov. Ta naloga je bila poverjena gospodarskim svetom in zboru proizvajalcev. Kljub številnim težavam se je gospodarstvo iz leta v leto moderniziralo, kar kažejo podatki za razdobje 1958—1962.

Celotni dohodek se je povečal od 5,266 milijarde na 10,311 milijarde ali za 95,7 %.

Narodni dohodek je v tem času narasel od 2,105 milijarde na 4,312 milijarde dinarjev ali za 104,8 %. Na enega prebivalca je odpadlo leta 1958 128.000 din, leta 1962 pa je znašal 268.000 din.

HITRA RAST

Če primerjamo te rezultate s povprečjem republike ali zveze, ugotovimo, da je naša občina v tem času napredovala hitreje. To je toliko bolj razveseljivo, ker so bili ti rezultati doseženi skoraj izključno na račun modernizacije proizvodnje, z zboljšano organizacijo dela in dvigom produktivnosti. Število zaposlenih v gospodarstvu se je povečalo le za okrog 13 odstotkov.

Največje uspehe je dosegla industrija, ki ustvarja skoraj polovico celotnega dohodka. Pri tem pa ni upoštevana kemična tovarna, ki je šla v poizkusno proizvodnjo šele letos. Največja zaposlena za takšno povečanje proizvodnje pa gre vsekakor delovnim kolektivom, ki so vložili ogromne napore. Poleg tega so bili potrebni tudi najrazličnejši ukrepi od združevanja podjetij (Itas—Stojna, Lesna industrija, Inštalacija—Kleparstvo—Kovaštvo), sanacije (Zidar—Promet, Fotolik itd.), in pa znatne investicije (Kemična tovarna preko 1 milijarde din, Rudnik ca. 700 milijonov, Itas okrog 300 milijonov, Lesna industrija okrog 90 milijonov itd.).

Od postavljenih nalog na področju industrije je ostalo odprto vprašanje modernizacije tekstilne tovarne, ker ni bilo na razpolago potrebnih kreditov. Tekstilna pa je podjetje, ki mu bo potrebno v bodoče omogočiti modernizacijo.

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

Na področju kmetijstva in gozdarstva je bil dosežen velik napredek, čeprav se ves čas niso rešila nekatera osnovna vprašanja kot npr. vprašanje cen.

Celotni dohodek se je v kmetijstvu in gozdarstvu povečal od 830 milijonov na 1,849 milijarde ali za 122 %. narodni dohodek pa celo za 243 %. To je bilo mogoče doseči z modernizacijo proizvodnje in z velikimi investicijami, saj je bilo vloženo preko 1,5 milijarde din za gradnjo novih hlevov, nabavo živine, mehanizacijo, izgradnjo mlekarne, gradnjo gozdnih cest, intenzivnih nasadov itd. Podatki veljajo samo za družbeni sektor. V privatnem sektorju pa je proizvodnja iz znanih razlogov nazadovala, saj se je celotni dohodek povečeval letno povprečno le za 8 %.

POVEČANJE ZA 243 %

Zelo velik nazmah je v tem razdobju doseglo tudi gradbeništvo, čeprav je jasno, da so se v tem času dvigale tudi cene materialu in storitvam in zaradi tega

primerjava ni popolnoma realna. To pa velja več ali manj tudi za ostale panoge gospodarstva. Gradbeništvo je v petletnem obdobju povečalo celotni dohodek za 243 odstotkov, narodni dohodek pa za 385 %. Pri tem pa je treba upoštevati, da se je za razliko od drugih gospodarskih panog v gradbeništvu znatno povečalo tudi število zaposlenih in sicer za 142 %.

OBRT

Z razvojem obrtništva v preteklem obdobju ne moremo biti povsem zadovoljni. Medtem ko je obrt družbenega sektorja napredovala tako hitro, da se je istočasno že spreminjala v industrijo (Itas, Inkop, Kovinar itd.), je v zasebnem sektorju precej nazadovala. Vzrok za tako stanje lahko iščemo o nepravilni davčni politiki do obrtništva, delno pa tudi v specifičnih pogojih redko naseljene Kočevske. Z združitvijo obrtnih podjetij Mizar, Tapetni-

PRED VOLITVAMI

V kratkem zbori volivcev

Na bližnjih zborih volivcev bomo predlagali kandidate za občinsko, republiško in zvezno skupščino. Datumi posameznih zborov v kočevski občini so že določeni. Njihov razpored po volilnih enotah je naslednji:

1. Struge — Pri cerkvi 28. aprila ob 11. uri v osnovni šoli.
2. Mliaka 28. aprila ob 10. uri v pisarni kmetijske uprave, Stari log 28. aprila ob 10. uri v osnovni šoli in Polom 5. maja ob 10. uri v osnovni šoli.
3. Koblarji 24. aprila ob 19. uri pri Fajdigu.
4. Stara cerkev 24. aprila ob 19. uri v prosvetnem domu.
5. Slovenska vas 24. aprila ob 19. uri pri Janezu Mikuliču.
6. Kočevje — Rožni teren 26. aprila ob 19. uri v dvorani družbenih organizacij in Mahovnik 25. aprila ob 19. uri pri Jožetu Kure.
7. Kočevje — Bračičev teren 23. aprila ob 19. uri v dvorani za komitejem.
8. Kočevje — desna stran od mostu do Podgorske ulice 24. aprila ob 19. uri v dvorani za komitejem.
9. Kočevje — Podgorska ulica 26. aprila ob 19. uri v osnovni šoli Mirka Bračiča.
10. Kočevje — Trg 3. oktobra leva stran do Podgorske, Roška cesta do lovske koče 23. aprila ob 19. uri v osnovni šoli Mirka Bračiča.

IGRA NARAVE
Foto ing. Briški

štvo in Steklarstvo je bilo končno rešeno vprašanje delovnih prostorov. Izpad uslužnostne obrti iz privatnega sektorja in prehoda nekaterih obrtnih podjetij na industrijski način proizvodnje smo skušali nadomestiti z ustanavljanjem najrazličnejših servisov pri Stanovanjskih skupnostih. V mestu sta bili ustanovljeni dve Stanovanjski skupnosti, ki sta organizirali poleg servisov za pomoč družini in gospodinjstvu tudi nekatere dejavnosti obrtnega značaja. Ker se je pojavljal problem nezaposlenosti predvsem pri ne kvalificiranih ženskah in pri nekaterih manj zmognih delavcih, predvsem pa za zaposlitev invalidov, je ljudski odbor leta 1959 ustanovil Zavod za zaposlovanje invalidov in za delo manj zmognih oseb. Zdaj zavod že prerašča okvirje, za katere je bil ustanovljen, saj zaposluje že preko 130 delavcev, v glavnem žensk.

Za potrebe obrtništva skupaj z Zavodom za zaposlovanje invalidov

dov je bilo investiranih preko 100 milijonov dinarjev. Na ta način pa je bilo tudi omogočeno, da se je tudi v obrtništvu celotni dohodek dvignil od 300 milijonov leta 1958 na 650 leta 1962 ali za 117 %.

POMANJKANJE VOZIL

Na področju prometa in zvez v zadnjem obdobju nismo posebno napredovali. Vzrokov je več, med njimi najvažnejši — pomanjkanje sredstev za nabavo novih transportnih kapacitet. Podjetje »Avto« tudi ni moglo nabaviti novih tovornih avtomobilov iz inozemstva, čeprav je prav v tem času lepo razvilo mednarodni transport (Avstrija in Zah. Nemčija), s čimer ustvarja potrebne devize.

Lansko jesen pa je ljudski odbor odločil, da v sodelovanju s PTT podjetjem iz Ljubljane pristopi k modernizaciji poštne in telegrafsko-telefonske službe. S tem namenom smo pričeli graditi novo pošto poslopje v Kočevju, v katerega bo vgrajena nova avtomatska centrala.

(Nadaljevanje na 9. strani)

11. Kočevje — Roški teren 26. aprila ob 19. uri v Šeškovem domu.

12. Kočevje — Trg svobode 24. aprila ob 19. uri v dvorani za komitejem.

13. Kočevje — Šeškov teren 24. aprila ob 19. uri v sejni dvorani ObLO.

14. Kočevje — Cankarjev teren 25. aprila ob 19. uri v sejni dvorani ObLO.

15. Kočevje — Kolodvorski teren 26. aprila ob 19. uri v sejni dvorani ObLO.

16. Kočevje — Rudnik (do uprave) 23. aprila ob 19. uri v rudarskem domu.

17. Kočevje — Rudnik (do Šalke vasi) 24. aprila ob 19. uri v rudarskem domu.

18. Kočevje — Trata 24. aprila ob 19. uri v dvorani Elektro.

19. Šalka vas 5. maja ob 10. uri v kinodvorani.

20. Željne 5. maja ob 10. uri v klubu SZDL.

21. Dolga vas 24. aprila ob 19. uri v mladinskem domu.

22. Črni potok in Zajčje polje 24. aprila ob 19. uri v Zajčjem polju in Livold 27. aprila ob 20. uri v kulturnem domu.

23. Mozelj 28. aprila ob 10. uri v osnovni šoli in Knežja lipa 28. aprila ob 10. uri v osnovni šoli.

24. Koprivnik 23. aprila ob 19. uri v osnovni šoli in Onek 28. aprila ob 10. uri v osnovni šoli.

25. Predgrad 28. aprila ob 10.

uri v združenem domu, Laze pri Predgradu 28. aprila ob 10. uri v osnovni šoli in Vimolj pri Predgradu 28. aprila ob 10. uri v osnovni šoli.

26. Kočevska Reka 28. aprila ob 10. uri v kulturnem domu, Borovec 28. aprila ob 10. uri v gostilni, Morava 28. aprila ob 10. uri v gostilni Krkovič in Štalcerji 29. aprila ob 20. uri v osnovni šoli.

27. Banja loka 28. aprila ob 10. uri v združenem domu, Nova sela 28. aprila ob 10. uri v gostilni Antona Cetinskega in Kostel 28. aprila ob 10. uri v osnovni šoli.

28. Fara 28. aprila ob 15. uri v prosvetnem domu, Kuželj 28. 4. ob 15. uri v osnovni šoli.

29. Osilnica 28. aprila ob 10. uri v osnovni šoli, Papeži 28. aprila ob 10. uri v osnovni šoli, Bosljiva loka 28. aprila ob 10. uri v osnovni šoli.

30. Podpreska 5. maja ob 10. uri v gasilskem domu, Novi kot 5. maja ob 10. uri v osnovni šoli in Trava 5. maja ob 10. uri v osnovni šoli.

Krvodajalska akcija

V dneh 23. in 24. aprila 1963 bo ekipa zavoda za transfuzijo krvi odvezala kri v Ribnici za vse področje občine. Organizacija RK je dolžna poskrbeti, da se prebivalstvo občine odzove tej humani akciji v čimvečjem številu. Odvzem krvi bo v osnovni šoli Ribnica 23. in 24. aprila. Zaradi obsežnosti področja naj bi prišli prebivalci Loškega potoka in Ribnice ter okolice na odvoz v torek, 23. aprila, prebivalci Sodražice, Dolenje vasi in Grčaric pa v sredo, 24. aprila. Krvodajalce bodo vozili posebni avtobusi, ki bodo začeli z vožnjami že takoj v jutranjih urah. Pričakujemo, da se bodo občani odzvali v velikem številu in s tem dokazali ljubezen do bližnjega, ki je njihove pomoči potreben. Zavedajmo se, da kri rešuje življenje.

Kam z otroci?

OTROŠKO VARSTVO TUDI PONOČI. OTROKA V VRTEC, MAMA PA K FRIZERJU, ZDRAVNIKU, V KINO, V BOLNIŠNICO... KAM PA Z DOJENČKI?

Stanovanjska skupnost Kočevje mesto namerava uvesti še nove oblike otroškega varstva. Tako namerava organizirati varstvo otrok za uro ali nekaj več na dan. Tega varstva bi se posluževale matere, ki bi šle rade k frizerju, v trgovino, k zdravniku, v kino ali drugam oziroma bi rade napravile doma nekaj v miru, medtem pa nimajo kam dati svojih otrok.

Nadalje namerava Stanovanjska skupnost organizirati tudi varstvo ponoči, ki bi bilo namenjeno predvsem otrokom mater, ki delajo ponoči, ki morajo kam

na pot, pa ne morejo vzeti s seboj otroka, oziroma ki ostanejo dan ali več v bolnišnici.

Seveda bi se vse tri oblike otroškega varstva med seboj dopolnjevale (varstvo med zaposlenostjo matere, občasno varstvo in nočno varstvo) tako, da bi mati, ki bi morala na primer v bolnišnico, lahko pustila ves čas svoje

odsotnosti otroka v vrtcu. Vse te oblike varstva pa so le za otroke, stare nad 2 leti.

Stanovanjska skupnost je prav tako še vedno pripravljena organizirati varstvo dojenčkov (otrok do dveh let starosti). Žal doslej zaposlene matere niso pokazale dovolj zanimanja za to varstvo, čeprav bi bilo potrebno in koristno. Če bodo pokazale tako malo zanimanja tudi za občasno in nočno varstvo otrok, potem prav gotovo vse te nove oblike varstva in pomoči ženi ne bodo zaživele.

Odloki o volitvah

Občinski ljudski odbor Ribnica je na zadnji seji sprejel več odlokov v zvezi z bližnjimi volitvami v občinsko skupščino. Tako so sprejeli predlog odloka o določitvi številčnega sestava občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti ObLO ter o določitvi skupin v zboru delovnih skupnosti. Nova občinska skupščina bo imela 52 članov, v vsakem zboru po 26 odbornikov. Odbornike zbora delovnih skupnosti (26) bodo volili po naslednjih skupinah: v prvi skupini (industrija) 11 odbornikov, v drugi (kmetijstvo) 8 odbornikov, iz prosvete in kulture trije odborniki, zdravstvo in socialno varstvo dva odbornika in v skupini delovnih ljudi državnih organov, družbenih organizacij in društev dva odbornika.

Na seji so sprejeli tudi odlok o določitvi volilnih enot za volitve. O volilnih enotah smo že poročali v prejšnji številki (za splošni zbor). Odborniki so se z razdelitvijo volilnih enot v glavnem strinjali, razen odbornika iz Šegove vasi, ki je menil, da Loški potok ni pravilno razdeljen (ker sta Šegova vas in Hrib skupaj, Mali log, ki ni velika vas, pa ima svojo volilno enoto). Če pa bi hoteli napraviti drugačno razdelitev, bi morali povečati število mandatov, in končno, tako razdelitev so predlagali tovariši iz Loškega potoka.

Te dni se posamezne krajevne organizacije Socialistične zveze sestajajo in razgovarjajo o pripravi na volitve in o kandidatih za občinsko skupščino. Naslednji teden bodo po vsej občini zbori

volilcev, kjer se bodo občani temeljitjeje pogovorili o načina volitev in o svojih kandidatih. Po udariti velja, da bodo zbori volilcev skoraj v vsakem večjem naselju, tako kot navadno, in ne samo v vsaki volilni enoti. Občinski ljudski odbor je že sprejel odlok o določitvi območij in o kraju zborov volilcev.

Oba zbora ObLO sta na seji tudi potrdila odlok o imenovanju občinske volilne komisije. Predsednik komisije je Poje Jože, sodnik Okrajnega sodišča v Kočevju, namestnik pa Jesenko Milan, sodnik Okrožnega sodišča Ljubljana, tajnik Nosan Maks, uslužbenec ObLO, namestnik pa Nosan Ferdinand, pravni referent pri ObLO. Član komisije je Zelenjak Franc, uslužbenec ObLO, namestnik pa Drobnik Maks, učitelj.

Sklad družbenih organizacij

V ribniški občini dela v treh temeljnih političnih institucijah 5 profesionalnih družbeno političnih delavcev (obč. komite ZMS, obč. zveza za telesno vzgojo, obč. svet Svoboda itd.). V minulih dveh letih je bilo v občini 62 osnovnih enot družbeno političnih organizacij. SZDL je do sedaj nudila tem organizacijam pomoč, neurejeno in pomanjkljivo pa je bilo financiranje družbeno politične dejavnosti. Včasih so bila dana sredstva neposredno od občine, včasih pa od SZDL. Potreben pa je poseben sklad,

VTISI S POTI PO SOVJETSKI ZVEZI

Pretekli torek je v klubu SZDL v Kočevju predaval o vtisih s potovanja po Sovjetski zvezi Julij Planinc, ki je pred kratkim obiskal to državo z jugoslovansko sindikalno delegacijo. Predavatelj je v besedi in sliki predstavil poslušalcem Moskvo, Sibirijo, Kijev in Volgograd (bivši Stalingrad). Nadalje je govoril o političnem, gospodarskem, kulturnem in ostalem življenju v Sovjetski zvezi, ki ga je imel priložnost spoznati med obiskom te dežele, ogledu tovarni in v razgovorih s sindikalnimi delavci v SZ.

Za predavanje je bilo veliko zanimanje, saj je bila klubska soba popolnoma zasedena. Poslušalci so dejali, da si še žele podobnih predavanj.

ki bi vodil enotno politiko financiranja vseh družbenih organizacij in društev. Dosedanji način zbiranja sredstev za te vrste dejavnosti ni poznal redne pomoči delovnih organizacij, sedaj pa jih bo treba pritegniti, da bi se v bodoče še bolj zanimale za rast in napredek družbeno političnega življenja v komuni. S tem bi razbremenili proračun, zagotovili pa rednejše dohodke organizacijam. V letošnjem letu bi s sredstvi proračuna in skladom zagotovili okrog 11 milijonov dinarjev.

V dosedanjem financiranju je bilo zanemarljivo »delo telesno vzgojnih društev, kulturno prosvetnih društev in DPD.

O ustanovitvi sklada za financiranje družbenih organizacij je razpravljala na zadnji seji ObLO Ribnica in sklenila, da se ustanovi. Za upravnika sklada je bil imenovan Stane Goršič.

LOGIČEN ODGOVOR

Delovodja delavcem pri novih stavbi, ki sedijo in kadijo:

»Med delom je prepovedano kaditi!«

»Zato pa ne delamo.«

»Če bi bil zdravnik, bi poslal na zdravljenje vse ljudi, ki svoje delo cenijo za pomembno.«

Bertrand Russell,
britanski filozof

»Dober govor mora imeti dober začetek in učinkovit konec. Najpaznejše pa je, da sta si čim bolj blizu.«

Antony Eden,

OBRAZI:

Kmetijstvo — tovarna brez strehe

Matijo Lesarja, ki mu pravijo kar Matic, sem dobil doma; bil je grd aprilski dan, pa mu ni kazalo hoditi na njive. Tako smo imeli dovolj časa poklepetati ob dobrem domačem žganju o problemih kmetijstva in o bližajočih se volitvah... Namreč, tovariš Lesar bo na sedanjih volitvah kandidiral v občinsko skupščino, v kmetijsko skupino zbora delovnih skupnosti.

Je trden gospodar in razgledan človek, saj aktivno dela tudi v združnem svetu, katerega predsednik je. Vendar je nekako resignirano dejal, ko se mi je predstavil: »Lesar Matija, Gorenja vas, kmet, kako dolgo bom, ne vem...« Vendar pa sem mu bral iz obraza, da ne misli prehudo, takole malo za šalo...

Ko sem ga vprašal, kako dolgo je že v zadrugi, je odgovoril:

»Že vsa povojna leta, pa tudi pred vojno smo imeli v Ribnici zadrugo, celo dve. Kar rad se

spominjam tistih časov. V neprestani borbi s trgovci smo združniki dobro delali in izvajali marsikatero zmago. Tako smo tudi imeli kaj pokazati...«

In nato je stekel pogovor o kmetijski politiki, davkih itd. Po njegovem mnenju bi bilo treba kmetijstvo čisto drugače postaviti. Regresiranje kmetijskih posestev je dobra stvar, vendar naj bi za osnovno služila dejanska proizvodna cena. Dobro bi tudi bilo tekmovanje med posameznimi posestvi, kar bi stimulatивно vplivalo nanje.

— KAKŠNA JE PO VAŠEM VLOGA ZADRUŽNEGA SVETA?

— V prvi vrsti dvig in pocenitev proizvodnje, skrb za čim hitrejši razvoj kmetijstva. Sicer večkrat slišimo različne kritike, predvsem na račun družbenih posestev. Ne rečem, marsikaj je vredno kritike, toda veliko je tudi dobrega, kar navadno spregledamo... Kritika je dobra, toda vedno mora biti na pravem mestu in konstruktivna, kajti na napakah se pač učimo. O delu našega združnega sveta lahko trdim, da je plodno, saj člani večkrat dajo dobre predloge; vsak se čuti odgovornega.

— POGOJI ZA RAZVOJ KMETIJSTVA PRI NAS?

— Zdaj že lahko govorimo o uspehih. Posestvo Ugar že dobro dela, čeprav je bilo marsikomu kamen spotike. Tudi pogodbeno sodelovanje se je močno razvilo; ljudje pač vedo, da kdor več vlagaja v zemljo, tudi več dobi (vendar ne vedno). Morale bi biti razlike v cenah pri kooperantih

in nekooperantih. Kdor obdeluje zemljo v sodelovanju z zadrugo, ji omogoči, da lahko že v začetku leta realno planira odkup, od česar ima koristi tudi kooperant.

— OBČINSKI ODBORNIK MORA BITI...?

— Precej razgledan, da lahko uspešno sodeluje pri delu ljudskega odbora. Sodelovati mora v našem družbenem življenju, ne le na svojem delovnem področju. Le tak človek bo lahko zastopal širše družbene koristi, uspešno predstavljati svoje volivce navzven in ne bo mogel zastopati le svojih osebnih stališč in koristi.

— IN KAKŠNA BO LETOŠNJA LETINA? KAKŠNE SO PROGNOZE?

— Zaenkrat je težko reči. Ozmina slabo kaže. Za pomladanske posevke pa velja isto kot vedno: kaj lahko se hitro spremeni na bolje — ali slabše. Kmetijstvo je pač tovarna brez strehe, odvisno je od vremena...

F. Grivec

Andrej Tomšič:

Uporna kri

Kmalu so vsi trije prišli do ceste in vojak je ustavil avto, iz katerega je skočil oficir. Vojak mu je raportiral in nato odstopil. Prvič v svojem življenju sta zaslišali osovraženi »Heil Hitler!« in vedeli sta, da je zanj konec svobode. Naložili so ju na kamion, poln vojaštva, na katerem sta že bila njuna tovariša iz bolnice — Marko in Jože. Kamion je počasi odpeljal proti Kočevju.

Ujetniki so se prestrašeno gledali in nihče se ni upal spregovoriti.

»Partisanen?« je vprašal eden izmed vojakov.

»Ne, ranjena sem bila, ko ste bombardirali Kočevje pred mesecem«, je odgovorila Sonja.

»A, ja, Kotsche«, je razumevajoče potrdil vojak, ki očividno ni razumel ničesar in široko zarežal v njuno lice.

Voznja je trajala dolgo, saj so kamioni vozili zelo počasi. Pred njimi je šla pehota, kot bi napadala partizane, ki pa jih v resnici sploh ni bilo na tem koncu. Umaknili so se globoko v gozdove, v Rog, ki jim je dal zavetje že desetokrat. Kljub temu pa so prodirajoči sovražniki streljali v vsak grm, kjer se je kaj premaknilo.

Ko so ujetnike pripeljali v Kočevje, so jih najprej razdelili po barakah v bližini železniške postaje. V njih so že bili ujetniki, ki so jih polovile nemške patrole spotoma, pa tudi prvi aretiranci iz Kočevja in bližnje okolice. Bilo je očividno, da so se domači izdajalci pripravili za obračun s pripadniki in simpatizerji partizanske vojske. Nevidna nit izdajstva se je prepletala med ljudmi in le malo jih je bilo, ki so si upali na cesto.

Nekaj dni so ujetnike pustili v miru. Niso jih zasliševali. Barake pa so se med tem polnile z novimi aretiranci in postale pretesne. V sobah, napravljenih za največ 15 ljudi, jih je bilo po 40 in več.

Iz svojih skritih lukenj so se pojavili izdajalci, nekateri oblečeni v nemške uniforme, nekateri pa v uniforme Legije smrti. Začela se je selekcija aretirancev in ujetnikov. Posamič so jih vodili v sobo ene izmed barak ter jih zasliševali. Le malokdaj se je vrnil nazaj v sobo, iz katere so ga odpeljali. Ujetniki so živeli v negotovosti, kaj se bo z njimi zgodilo, saj so mnogokrat, ko so odpeljali tega ali onega, slišali iz sobe, kjer so jih zasliševali, njihovo kričanje, kar je pomenilo, da jih pretepajo.

Četrty dan potem, ko so ju ueli, so najprej odpeljali Marijo. V sobo se ni več vrnila in Sonja je strahoma čakala, kdaj pride na vrsto. Ni ji bilo treba čakati dolgo. Še isti dan, komaj nekaj ur kasneje so odpeljali tudi njo.

Znašla se je v zakajeni sobi barake, kjer so zasliševali. V njej je bila samo navadna miza in nekaj stolov ter dolga klopa. Za mizo je sedel oficir, ki se je vprašujoče zazrl v Sonjo. Gledal jo je minuto, dve, nato pa vstal in stopil k njej. Na stoleh je sedelo nekaj vojakov. »Sedite!« Ponudil ji je stol nasproti mize.

Sonja je sedla in po telesu jo je spreletel drget. Zavedela se je, da se boji, da jo je strah pretepanja in muk, ki so jo čakale. V glavi se ji je podilo tisoč misli, mrzlično je iskala rešitev, čeprav se je dobro zavedala, da je ni.

»Ste partizanka?« jo je vprašal oficir v slovenščini.

»Ne. Ranjena sem bila pri bombardiranju Kočevja. Drobce bombe mi je prebil roko in morala sem iskati zdravniško pomoč. V Kočevju ni bilo zdravnika, zato sem morala v partizansko bolnico. Tam so mi tudi odrezali roko.«

»V kateri brigadi ste bili?« jo je zopet vprašal oficir, kot da je njeno pojasnilo preslišal.

»Nisem bila v nobeni brigadi. Rekla sem, da sem bila v bolnici, kjer so mi odrezali roko.«

»Kdo je bil komandant vaše brigade? Kdo je bil komisar?« je uporno ponovil.

»Ne vem. Nisem bila v brigadi.«

»V kateri enoti ste bili in kje ste bili ranjeni?« Oficir za njene odgovore sploh ni hotel vedeti.

»Nisem bila v nobeni enoti. Ranjena sem bila pri bombardiranju Kočevja pred dobrim mesecem«, je uporno ponavljala.

Oficir jo je porogljivo gledal in ji očividno ni verjel. Podatki, katere je dobil od nje, so govorili drugače...

»Zakaj ne prenehate z lažmi, saj vemo, kdo ste in kje ste bili ranjeni,« je vprašal ostreje.

»Govorim resnico«, je trdo odgovorila, čeprav se je bala.

»Pokličite vodnika Petino!« je ukazal oficir enemu od vojakov, ki so sedeli v sobi in se ob vsakem Sonjinem odgovoru porogljivo smeali.

Vojak je odšel in se kmalu vrnil z mladim moškim, oblečenim v uniformo Legije smrti. Bil je domačin in je Sonjo dobro poznal še iz časa italijanske okupacije. Bil je zagrižen in fanatičen privrženec »vojskujoče cerkve«.

Ko ga je Sonja zagledala, je vedela, da je z njenimi lažmi konec. Petina ni poznal samo nje, temveč tudi njeno družino. Vedel je, da je njen oče padel v partizanih in da sta bila v partizanih tudi njena brata Milan in Iztok. Sklenila je, da bo tajila še naprej in da Petine ne bo poznala.

»Jo poznaš?« je vprašal oficir Petino.

(Nadaljevanje)

Sindikata trgovcev

Nedavni občni zbor sindikalne podružnice Trgoprometa Kočevje, v katero so vključeni tudi zaposleni pri trgovskih poslovalnicah Petrol, Odpad, Varteks, Peko, Tobak in Planika, je pokazal, da so trgovski delavci na območju kočevske občine pri svojem delu v minulem delovnem obdobju dosegli lepe uspehe. Tesno sodelovanje z organi delavskega upravljanja in vodstvi podjetij sindikalne podružnice je omogočilo, da so pravočasno reševali številne probleme s katerimi se je zlasti srečeval delovni kolektiv trgovskega podjetja Trgopromet. Eno najbolj problematičnih vprašanj je bila odvisna delovna sila, ki je nastala zaradi pridobitev kvalifikacij večjega števila vajencev, ki so jih imeli v uku. Razprava o tem vprašanju pa je pokazala, da je treba pridobivanju potrebnega kadra posvečati vso skrb in da naj se sprejema vaje v uk načrtno. Omenili so tudi, naj bi tudi v prihodnje skrbeli za izobraževanje zaposlenih na delovnih mestih.

Poročilo in razprava sta pokazala, da je bilo delo organov

upravljanja zadovoljivo. Centralni delavski svet, ki je imel v letu 1962 10 sej, je sprejel 174 raznih pomembnih sklepov, pomembno vlogo pa so odigrali obratni delavski sveti posameznih trgovskih enot. Pregled dela organov delavskega upravljanja kaže, da so ti s svojim zadovoljivim delom v mnogočem doprinesli k uspešnemu reševanju številnih vprašanj, s katerimi so se srečavale posamezne poslovne enote in celoten kolektiv. Navzlic zadovoljivemu delu pa bo potrebno po mnenju članov sindikalne podružnice tudi v prihodnje vlagati vse napore, da bo delo poslovnih obratnih delavskih svetov boljše in da bodo ti skupaj z zaposlenimi po EE vlagali vse napore, da bo odnos do potrošnikov čimboljši in da bo izbira blaga čimvečja. Ti naporu so potrebni, ker si potrošniki želijo vedno čim boljše izbire blaga in če tega ne dobe v Kočevju all svojem kraju, odhajajo nakupovati v večja središča. Sprejeli so tudi program, ki predvideva, da bodo nekatere lokale poslovnih enot v Kočevju in drugih krajih na Kočevskem v tem letu obnovili.

ke», člani sindikata iz SUHE ROBE pa so se pridružili sindikalni podružnici »Žične pletenine« Sodražica.

Na zadnjem letnem občnem zboru, ko so razpravljali o reorganizaciji, oziroma pridružitvi novima sindikalnima organizacijama, so med drugim sprejeli sklep, da se dodeli odboru za gradnjo ribniškega sindikalnega počitniškega doma v Novi gradu denarni prispevek v znesku 10.000 dinarjev.

SZDL Sušje pred volitvami

(or) — 11. aprila je bila v Sušjah seja krajevnega odbora Socialistične zveze, na kateri je sodeloval tudi predsednik občinskega odbora SZDL Bogo Abrahamsberg. Razpravljali so o predvolilni dejavnosti in nalogah Socialistične zveze pred volitvami.

Na seji so se člani podrobno pogovorili o kandidatih, katere bodo predlagali za kandidatsko listo na bližnjih zbora volilcev. Na območju krajevnih organizacij SZDL Sušje bosta dve volilni enoti, v katerih bodo volili po enega odbornika v 1. šni zbor. Za obe volilni enoti so predvideli 4 kandidate iz vrst najzaslužnejših družbenih in javnih delavcev. Govorili so tudi o ostalih vprašanjih v zvezi z volitvami.

MEDOBČINSKI GOZDNI SKLAD

Na zadnji seji ObLO Ribnica so imenovali upravni odbor medobčinskega sklada za občine Ribnica, Kočevje, delno Ljubljana—Rudnik in Grosuplje. V upravnem odboru so iz naših dveh občin Čihal Veno in ing. Malnar (Ribnica) ter Andrej Pirnat in Stane Lavrič (Kočevje). V upravni odbor pride po svojem položaju tudi upravnik gozdnega sklada. Za upravnika je ObLO imenoval Andreja Abrahamsberga, dosedanega uslužbenca občinskega ljudskega odbora. Sedež sklada bo v Ribnici.

Drevesa umirajo stoje

Foto: ing. Briški

Odvzem krvi v Ribnici

(or) — 23. in 24. aprila bo v ribniški občini krvodajalska akcija. Na to humano akcijo se pripravljajo krajevnne organizacije Rdečega križa, ki zbirajo prijavitelce, in sindikalne organizacije. Letošnji plan predvideva okrog 450 krvodajalcev. Za razliko od prejšnjih let bo letos odvzem krvi za vse krvodajalce v Ribnici. Tako kot druga leta pričakujemo tudi letos zadovoljivo udeležbo, saj smo prepričani, da se bodo starim krvodajalcem pridružili tudi novi v plemeniti gestii, da kri rešuje človeka.

SODRAŽICA

(or) — Ker se je trgovsko podjetje »Travna gora« priključilo trgovskemu podjetju »Jelka« Ribnica, so se tudi člani sindikalne podružnice tega podjetja, ki so bili doslej v sklopu sindikalne podružnice SUHA ROBA, pridružili sindikalni podružnici »Jel-

Urednikova pošta

Sadno drevje pada

Pod gornjim naslovom je objavil vaščan iz Starega loga članek v NOVICAH 5. aprila 1963. V pojasnilo njemu, kot mogoče tudi nekaterim drugim občanom, ki jim ta ukrep uprave KGP v Starem logu ni razumljiv, posredujem naslednje pojasnilo:

Vse sadno drevje v naši občini je okuženo z ameriškim kaparjem. Ta sadni škodljivec je z zveznim predpisom proglašen za nevarnega škodljivca in je zato na osnovi obstoječih zveznih in občinskih predpisov obvezno v vseh sadovnjakih izvajati redno preventivo, ki omejuje nadaljnje širjenje kaparja. Zato je potrebno sanirati sadovnjake, se pravi, odstraniti ostarelo in suho drevje, čistiti drevje in ga pozimi vsaj enkrat škropiti.

V kolikor teh ukrepov ne bomo dosledno izvajali, bomo obsodili vse sadno drevje na počasen propad, ker bo okužba s kaparjem in ostalimi škodljivci lahko dosegla tako stopnjo, ki ne bo vplivala več samo na kvaliteto pridelka, pač pa bo iz leta v leto močnejše prizadela rodnost drevja. Prav tako je važno, da se ti ukrepi izvajajo povsod, ker se sicer bolezni in škodljivci širijo iz nevarstev sadovnjakov v vzdrževane in zato tudi v teh ti ukrepi nimajo polnega učinka.

Medtem ko je vzdrževanje zasebnih sadovnjakov še kar zadovoljivo, je bila vedno pe-

reča nega sadnega drevja na družbenih zemljiščih. Vzdrževanje tega sadnega drevja, ki je razmetano po celem področju posestva v nestrnjenih nasadih, predstavlja za posestvo veliko breme, vzdrževalni stroški so visoki, na drugi strani pa je sadje nemogoče zaščititi in je posestvu uspelo obratno vedno le manjši del pridelka. V takem stanju kot so sedaj, pa teh sadovnjakov ne moremo pustiti. Čeprav zaenkrat mogoče to drevje še daje nekaj pridelka, predstavlja na drugi strani vir okužbe za vse sosednje, bolj vzdrževane sadovnjake in tako povzroča več škode kot je vreden eventualni pridelok tega drevja, ki je iz leta v leto manjši.

Zato je posestvo že v preteklem letu začelo z načrtno sanacijo, to je odstranjevanjem starega in suhega drevja, preostalo sadno drevje pa daje v najem bodisi svojim delavcem ali ostalim zasebnikom, pod pogojem, da ti drevje redno čistijo in škropijo.

Iz navedenih vzrokov je temeljita sanacija sadnega drevja v Starem logu ne samo opravičljiva, temveč je to nujen ukrep, ki bi ga morali dosledneje izvajati tudi na ostalih področjih posestva. Seveda pa bo potrebno istočasno zagotoviti redno vzdrževanje ostalega drevja, bodisi s strani posestva ali zasebnikov — koristnikov tega drevja.

Ing. M. B.

Miroslav Svandelik:

Skladno družinsko vzdušje

Poslušala sva radijsko oddajo za starše. O vzgoji otrok... »Če se zakonca pogosto prepirata, lahko tako početje zelo škodljivo vpliva na razvoj otrokove duševnosti...« Z Jarmilo sva se zamislila, da bova omejila najine izpade in izbruhne jeze ter da bova skušala ustvariti bolj skladno družinsko vzdušje. Za blagor najinega otroka.

Začel sem prvi. Ko sem se naslednji dan vrnil iz urada, sem ženo najprej poljubil in se ji potem prijazno nasmehnil: »Pomisli, draga Jarmila, po grlu sem poglaval cel dve tretjini predujma! Prepričan sem, da se zaradi tega ne boš ujezila in mi ne boš rekla žal besede...«

»Kako bi le mogla, ljubi možek,« je zagostolela Jarmila. »Kar si storil, dobro si storil! Sedi h kosilu in nikar ne godrnjaj, meso se je tako prismodilo, da ga gotovo ne boš mogel pojesti.«

Naslednji dan mi je žena skočila v objem, ko sem bil še v predsobi: »Mili moj Ernest, čudovito presenečenje sem ti pripravila! Prodala sem tvoj dragoceni harmonij v starinarnici in si za izkupiček kupila novo obleko in sesalec za prah. Reci, če ni bila to sijajna misel!«

»Vsekakor,« sem se brez premisleka strinjal. »Toda tudi jaz

sem ti medtem pripravil podobno presenečenje. Porabil sem nekaj stotakov iz tvoje hranilne vloge in kupil svoji tajnici, gospodični Hermini Dolusovi, prekrasen krznen plašč. Ko bi jo le videla, kako je bila revica srečna... Toda predraga golobička, nekoliko si prebledela, ti je morda slabo, opotekla si se!«

»Ne, prav dobro mi je,« je odvrnila Jarmila. »Hermina je tako lepa in prijetna, le kako sem jo mogla takrat tako udariti s tistim krepelem? Žal mi je tudi, da sem jo zadnjič ugriznila, revico, in, da ne pozabim, tudi meni se obeta krzneni plašč. Gospod Čožinek bo gotovo mož beseda... To je tisti, ki si ga hotel zadaviti kar z brisačo in za katerega si dejal, da ga boš polil s petrolejem in neusmiljeno zažgal.«

»Toda to se je vendar dogajalo v času, ko v naši družini še ni bilo skladnega vzdušja.«

»Da,« je menila Jarmila, »takrat sva se prepirala še za vsako malenkost. Toda danes je vse drugače...«

Objel sem jo: »Šele sedaj imamo v našem domu razmere, ki bodo pravilno razvile značaj našega sinka. Prepričan sem, da bo vedno preganjen čez prag!«

Nekaj tednov po tem, po najini odločitvi, pa so naju poklicali v

p i š e j o ž e k

DRAGI STRIC UREDNIK!

Danes še nisem bil tepen, to pa zato, ker imata ata in mama danes vroč dan — »družinsko idilo«. Ata je rekel, da bomo pri nas jedli klobase, ker ga je mama zmerjala s prašičem. Vsa zadeva pa se vrti le okrog vode. Veš, stric urednik, okrog navadne vode. Zaradi navadnega ajmarja vode je bil naš ata zmerjan s prašičem. Namreč takole je: na Trati imamo eno luknjo, v kateri je včasih voda. To luknjo imenujemo tudi studenec, ki je po svoje zelo zanimiv, nakaršen čudežen studenec s čudežno vodo, kar se ti bo zdelo morda neverjetno, pa je le res. Poglej, stric urednik, če slučajno zaslušim, da bom v šoli vprašan (pa ne znam snovi), uidev mam in zdijam k tistemu čudežnemu studencu, se napijem tiste čudežne vode in sem gotov, da mi teden dni ne bo treba v šolo. To pa zato, ker bom imel čez pol ure že vročino, po črevesih se bo trkljalo in pokalo, da bo kaj, hlače bom pa kar v rokah nosil.

Kajne dragi stric urednik, da je ta voda res čudežna? Če ne bi šel rad na šlo, se kar naše čudežne vode napij, pa boš lahko en mesec marodiral. Da pa bi se na Trati nabili kake druge vode, ki ni tako ali pa tudi nič čudežna, sploh ni mogoče, ker je ni. Naša draga mama pravi, da je ta voda svinjska, jaz pa v njej (v vodi namreč — ne mami) vidim same dobre stvari. Umivati se mi ni treba, ker me mama ne pusti v tisti vodi. Umijemo se samo, kadar je dež (sedaj je to pogosto).

Se bolj imenitno je, da lahko

zboliš, kadar se ti zazdi. Zato je treba to vodo zaščititi, ker je za nas mulce pravi blagoslov. Od sosedovega Renčija sem nekaj zvedel, ta pa spet od svojega ata, ki je nekaj več, kakor pravi naša ljuba mama, da bomo na Trato gradili vodovod in da bo vode dovolj. Upam, da iz teh govoric ne bo nič in da se bo, kakor vedno doslej, še vse srečno končalo in nam bo še naprej ostal studenec s čudežno vodo. Če moreš, stric urednik, prepreči to, za kar ti bomo mulci iz Trate hvaležni, najbolj pa tvoj

Jožek

V zračnem oceanu

Zrak, ki nas obkroža, omogoča nastanek in razvoj življenja na Zemlji.

Od rojstva do smrti človek ne prebiva diha, iz zraka črpa kisik, ki je neobhodno potreben za življenje. Tako človek v enem dnevu dobi v pljuča okoli 13 kubičnih metrov zraka.

Če zemlje ne bi obkrožal zrak, bi na črnem nebu videli bleščečo, žarečo sončno kroglo. Noč bi nastala in izginila trenutno. Svetlo bi bilo le tam, kamor bi dospeli sončni žarki direktno. Ostala mesta bi bila v popolnem mraku, podobno kot na Mesecu, kjer ni zraka.

Svetlobne pojave na Zemlji pojasnjujejo s tem, ker se močen svetlobni snop, kri prihaja iz Sonca, razbije v milijone najdrobnejših delov, iz katerih je sestavljena zemeljska atmosfera. In ko ti delci najmočnejše razsipavajo modre in vijoličaste sončne svetlobne žarke, je nebo modre barve.

Atmosfera vpliva na naše podnebje. Če Zemlje ne bi obkrožala atmosfera, bi temperatura v enem dnevu dosegla preko 200 stopinj podnevi, ko sije sonce. Ponoči pa bi padla na več kot minus 100 stopinj.

Vremenskih pojavov: dežja, snega in drugih — ne bi moglo biti brez zemeljinega zračnega plašča — atmosfere. In prav tako ne bi bilo rastlinskega sveta.

Kako bi bila videti Zemlja brez zračnega plašča? Sonce bi sijalo s popolnoma črnega neba in bi žgalo suho zemljo. Ne bi bilo niti kapljice dežja niti najmanjšega vetra. Ponoči bi bilo zelo mraz in povsod bi bila le gola zemlja, mrtva puščina.

Rekli so...

»Ni potrebno, da si domišljamo, da bo Zvezna republika Nemčija lepega dne v položaju, da bo predstavljala rep, s katerim maha atlantski pes.«

Fritz Erler, socialnodemokratski poslanec za-hodnonemškega Bundestaga

»Niso mi všeč ženske, ki materinstvo spreminjajo v poklic.«

Angela Lensberry, angleška igralka

šolo... Zaradi učenca Josepha Braboučka...

»Ne moremo več vzgajati vašega sinka,« je obupano zatarnal ravnatelj. Drugi učitelji so žalostno prikimali: »V njegovem značaju se je razbohotil čuden cinizem!... Kaj menite, mi reče ter me dregne v hrbet, pravkar sem učenko Pipavo dobro polil z modrim črnim in ji podtaknil v aktivko crknjeno podgano, gotovo nimate nič proti temu. Dekle je malce omedlelo in... Ali pa pride k nadučitelju in poroča: »Veselo presenečenje, tovariš nadučitelj, učenca Kacafirka sem vrgel skozi zaprto okno, padel je na gredico kmetijskega krožka in še sedaj leži tam ves omotičen. Okno je seveda razbito. Morate priznati, da vse skupaj ni bila slaba misel.« Ali pa pride k učiteljici: »Gospodična, zaupal vam bom novico, zažgati nameravam vse šolske zveze in tropske metulje pometati z mosta v Vltavo... Toda gospodična učiteljica, zakaj prebledavate, vam je morda slabo...? In tako naprej, vsak dan nekaj novega.«

Ravnatelj je sklenil roki in naju gledal s solznimi očmi. Tudi Jarmila je sklenila roki. In jaz tudi. In vsi smo imeli solze v očeh.

Najin fant je postal prava baraba. Nič ni pomagalo skladno družinsko vzdušje. Podivjal je in se pokvaril. In naj nam še kdo reče, naj se ravna po navodilih, da skladno vzdušje vpliva na človeka.

Kaj naj oblečejo močnejše ženske?

Kljub temu, da se je o tej temi že veliko pisalo, morda ne bo škodovalo, če zopet malo pokramljamo.

Verjetno je glavni vzrok temu, da so nekatere močne žene ne-

primerno oblečene, prav dejstvo, da si kar nočemo priznati, da se nagibamo k debelosti. Res je, da so mnogim obline celo zelo všeč, a če so pa te le preveč občutne, jih moramo skušati s pravilno izbrano obleko ublažiti.

Česa naj se močne žene predvsem izogibajo? Začnimo kar z barvno lestvico. Prav gotovo ne boste izbrali kričočih barv, prav tako tudi ne velikih upadljivih

vzorcev in svetlikajočih se kvalitet. Črtasto blago je prikladno za vas, vendar pozor — črte morajo potekati vertikalno. Prav tako se boste odrekli širokim pasovom in pretirano ozkim krilom. — »Princes-kroj« je zelo primeren za vas. Verjetno veste, da je v plisiranim krilu močna ženska prav smešna, medtem ko v dobro krojenem kostimu zelo privlačna. Izogniti se morate tedaj sedaj

modnemu redingot kroju. Tudi hlače raje prepustite drobnim dekletom. Če pa okoliščine zahtevajo, jih boste pač oblekli, le vetrovka ali pulover naj bosta daljša, sedanja moda vam je itak v tem pogledu naklonjena, saj so silno moderne kazak jopice. Pri močnejših nogah ne boste segale po salonarjih z izredno visoko peto, zadovoljili se boste s 5 do 6 cm visoko peto. Izognite se vsem upadljivim detajlom, sicer bi naj to upoštevale vse žene, posebno pa še močnejše. Upravičeno pa lahko nosite širšo verižico.

Mali nasveti

OKENSKO STEKLO

Okenske šipe lahko lepo očistimo s kisovo vodo, jih nato speremo in obrišemo s čisto krpo oziroma z jelenovo kožo. Kis je tudi dobro sredstvo za čiščenje temnih robov pri kopalnih kadeh.

POMIVANJE TAL

Kadar pomivamo tla v stanovanju, nastane lahko neprijeten duh, ki zgine šele, ko se tla posušijo. Če vodi primešamo nekaj kapel terpentinovnega olja, neprijetnega vonja ne bo.

DEŽNI PLAŠČI

Mokre dežne plašče obesimo na obešalnik takoj, ko jih slečemo. Z ožeto krpo jih obrišemo. S tem poskrbimo, da dežne kaplje in očistimo blatne madeže na plašču.

UMAZANE PEČNICE

Umazane pečnice pri štedilniku ali pečen hitro umijemo s časopisnim papirjem, ki ga namakamo v mešanico salmijakovca in vode. Peč mora biti mrzla. Roke si očuvamo pri delu tako, da jih prej, ko so še suhe, dobro natremo z mastnim suhim milom.

DUH PO KISLEM ZELJU

Duh po kislem zelju je v kuhinji manjši, če kuhamo z zeljem kos črnega kruha, ki posrka mnogo neprijetnega vonja.

Razumna bitja tudi na drugih planetih?

MNENJE SOVJETSKEGA ZNANSTVENIKA

Znani sovjetski učenjak profesor Sklovski je v listu »Komsomolskaja pravda« objavil članek, v katerem pravi, da obstoji dovolj povsem zanesljivih dokazov, ki govorijo v prid hipotezi, da je v vesolju najmanj milijard planetarnih sistemov. Učenjak je prepričan, da je na kakem planetu enega od teh sistemov vsekakor življenje in da žive bitja tam v pogojih visoke civilizacije. Z ozirom na visoko stopnjo razvoja tehnike pri nas, meni profesor Sklovski, je zelo verjetno, da bo človek že v bližnji bodočnosti vzpostavil zvezo z drugimi civilizacijami, čeprav so te v vesolju oddaljene ena od druge najmanj 10 do 15 svetlobnih let. Do odkritja drugih razumnih bitij bo prišlo najhitreje s pošiljanjem majhnih avtomatskih raket v vesolje, ki bi lahko sprejemale vse radijske signale z bližnjih zvezd in jih reflektirale na planet, od koder so znake odpisali, pravi profesor Sklovski. To bi brez dvoma pritegnilo pozornost prebivalcev drugih planetov.

Profesor Sklovski meni, da je podrobno proučevanje vseh ra-

dijskih signalov kozmičnega porekla velikega pomena. Po njegovem mnenju »ni mogoče izključiti možnost, da takšne eksperimentalne rakete že letijo skozi Sončni sistem.«

UKINJEN CENTER ZA NAPREDEK GOSPODINSTVA

ObLO Kočevje je na zadnji seji sklenil, da se ukine center za napredek gospodinjstva, ker njegovo sedanje delo ne ustreza namenu, zaradi katerega je bil ustanovljen. Posle ukinjenega centra bo prevzela Stanovanjska skupnost Kočevje-mesto, ki ima že ustanovljeno posebno komisijo, ki se bo ukvarjala s problemi napredka gospodinjstva.

O KAJENJU

Jaka pravi Boštjanu: »Preveč kadiš fant. Ne veš, kako je to škodljivo? Boš šel prezgodaj pod zemljo.«

»Beži, beži! Moj oče pokadi trikrat več kot jaz, pa jih ima že sedemdeset.«

»Vidiš, če ne bi kadil, bi jih imel pa že osemdeset!«

Trop brez zvoncev

Foto ing. Briški

Seveda nihče nima namena dokazovati, da med prvimi in drugimi ni številnih velikih bistvenih razlik. Gre le za spoznanje, da vse, kar ljudje sprejmejo, da ni povsem njihova last, ampak pogosto le kopija narave. Nekatere izmed značilnosti, ki smo jih do nedavnega pripisovali samo ljudem — kot na primer: nagnjenost k družabnosti, želja po lastnini, domotožje, različni socialni položaji, so ugotovljene tudi pri živalih, s čimer so bili ovrženi mnogi dosedanja pojmi v prirodnih vedah.

POZDRAV Z REPOM

Prevladuje prepričanje, da je trop volkov zelo nediscipliniran. Toda prav pri njih so ugotovljeni celi socialni ceremoniali in družbeni razredi, proti katerim so razredi, ki so si jih izmislili ljudje, skoraj amaterski. Če se na primer volk nižje stopnje približa Velikemu Poglavarju z visoko vzdignjenim repom, ima le eno tisočinsko možnost, da bo odnesel celo kožo. Njegov rep mora biti tako zvij med nogami, da je kot nalepljen na trebuh. Volk srednje stopnje si sme dovoliti, da mu rep prosto visi tudi v prisotnosti Poglavarja, a samo volkovi najvišje stopnje lahko dvignejo rep v vodoravno lego, a nikakor ne višje.

SLOGA IN ŽRTVE

Opice — pavijani imajo še izrazitejšo razdelitev na razrede. Po utrjenih pravilih morajo eden drugega čehljati in gladiti. Odrasla samica sme čehljati Poglavarja z obema šapama, odrasli samec samo z eno šapo. Opice nižje stopnje smejo to delati samo z enim prstom, mlade opice pa svojega vodjo lahko le gledajo. Nikomur ne pade na um, da bi prekršil ta pravila, kar vsekakor kaže na disciplino, ki bi jo še stari vzhodnjaški diktatorji lahko zavidali.

Neki znanstvenik je v Afriki opazoval primer vojaške požrtvovalnosti, za kar se med ljudmi postavljajo spomeniki.

Rod pavijanov je stanoval v skoraj nedostopnem skalovju, do katerega je vodila le zelo ozka stezica. Po njej so pavijani vsak dan odhajali na lov. Nekega večera se je nad stezico privlekel leopard in potuhnjeno čakal na priložnost, da si ugrabi žrtev. Leopard je menil, da ga pavijani niso opazili, vendar ga je izvidnica videla in to sporočila vodji. Ta je nekaj ukazal dvema pavijanoma v koloni in ta dva sta se odhitopila iz kolone in se pripeljala na drevo nad prežečim leopardom. Skočila sta in z zobmi zagrabila napadavca za grlo in hrbet. Leopard se je začel obupno braniti in je skoraj popolnoma raztrgal hrabri opici, ki pa nista niti malo popustili. Kmalu so vse tri živali obležale mrtve. Dva pavijana sta se žrtvovala, da bi ostali lahko mirno spali.

BORBA ZA POSEST

Darwin je utrdil mišljenje, da se ptice-samci borijo med seboj za samice. Znani britanski znanstvenik Howard je to misel zavrnil s teorijo, da se samci borijo za posest. Samci-selivke letijo vedno pred ženkami in vsak izmed njih zavzame določeno področje, ki bo pripadalo samo njemu. Svojo posest označuje s pesmijo, to je, leta ob mejah svojega področja in s pesmijo oglašajo, do kod jo je zavzel. Branil bi jo do poslednje kaplje krvi. Če je njegova posest zagotovljena, ne bo imel nobenih težav pri izbiri življenjske družice.

Nekatere druge živali zaznamujejo svojo posest s pomočjo raznih vonjav. Srne in antilope imajo nad očmi posebno žlezo, ki proizvaža čudno dišavo, ki jo izločajo na listje in drevje ob svojih mejah, druge živali pa se poslužujejo drugih načinov. Svojina in zaznamovanje mej je značilnost vseh nekoliko »bolj inteligentnih« živali.

Starke so poslali ribat tla. Inšpektor požarne brambe je sklonil glavo in, nalahno skomigajoč z rameni, stopil k Paši Emiljeviču.

»Neki moj znanec,« je tehtno dejal, »je prav tako prodajal državno pohištvo. Zdaj je šel v »samostan« — v luknji sedi.«

»Vaših neutemeljenih obdolžitev ne razumem,« je pripomnil Paša Emiljevič, ki je močno dišal po penastih curkih.

»Komu si prodal stol?« je vprašal Ostap s sikajočim šepetom.

Zdaj je Paša Emiljevič razumel — imel je nenavadno dober nos — da ga bodo premlatili, morda celo z nogami pomendrali.

»Prekupčevalcu,« je odvrnil.

»Naslov?«

»Prvikrat v življenju sem ga videl.«

»Prvikrat?«

»Pri moji duši, da!«

»Po gobcu bi ti jih naložil,« je sanjavo izjavil Ostap, »le da Zarathustra tega ne dovoljuje. No, hudič te vzeli!«

Paša Emiljevič se je priliznjeno nasmešnil in se jel oddaljevati.

»No ti, žrtev splava,« je vzneseno dejal Ostap, »kam te nese? Na dan z besedo. Kakšen prekupčevalec, plavalasec ali rjavolasec?«

Paša Emiljevič je začel nadrobno razkladati. Ostap ga je pazljivo poslušal in končal razgovor z besedami:

»Eno drži: s tem nima požarna bramba nič opraviti.«

ILF IN PETROV

Dvanajst stolov

16

Na hodniku je k odhajajočemu Benderju stopil plahi Aljhen in mu stisnil červonec (denarna enota).

»To je sto štirinajsti člen kazenskega zakonika,« je ugotovil Ostap. »Dajanje podkupnine uradni osebi pri izpolnjevanju službenih dolžnosti.«

Denar pa je vendarle vzel, in ne da bi se bil poslovil od Aljhena, krenil k izhodu. Z mogočno napravo opremljena vrata so se s težavo odprla in ga s pol-drugo tono težko utežjo sunila v zadnjico.

»Napad je bil izvršen,« je ugotovil Ostap in se gladil po udarjenem mestu. »Seja se nadaljuje!«

Deveto poglavje

KJE SO VAŠI KODRI?

Tisti čas, ko je Ostap pregledoval Drugi dom stargorodskega socialnega skrbstva, je Hipolit Matvejevič stopil iz hišnikovega stanovanja in začutil na obrti glavi hlad. Krenil je po ulicah rodne mesta.

Po cestišču je tekla svetla pomladanja voda. Bleščeče se kaplje so v nepretrganem čokotanju in škrobotanju drsele s streh. Vrabci so se podili za gnojem. Sonce je čepelo na vseh strehah. Zlatenkasti vprežni konji so namenoma oglošujoče cokatili po kopni ulici in s povešenimi ušesi z zadovoljstvom prisluškovali tistemu zadovolju in vlažnih brzojavnih drogovi so se napenjali mokri razglasili z razmazanimi črkami: »Poučujem kitaro po številčnem sistemu« in »Poučujem sociologijo za pravnike ljudskega konservatorija«. Četa rdečearmejev v zimskih čeladah je koračila čez lužo, ki se je pričnala pri trgovini Stargiko in se širila prav do poslopja gubernijskega načrtnega urada, ki je imelo na pročelju okraske iz mavca: tigre, boginje zmage in kobre.

Hipolit Matvejevič je hodil in z zanimanjem ogledoval ljudi, ki jih je srečal ali pa so mu križali pot. On, ki je preživel v Rusiji vse življenje in revolucijo, je videl, kako se življenje podira, spreminja in menjava. Temu se je privadil. Izkazalo pa se je, da se je privadil le

na eni točki zemeljske oble: v okroženem mestu N. Ko je prišel v rodno mesto, je sprevidel, da ničesar ne razume. Nerodno mu je bilo in čudno, ko da bi bil res emigrant in bi bil pravkar prišel iz Pariza. Ko se je v prejšnjih časih z vprego vozil po mestu, je prav gotovo srečaval znanke ali vsaj na videz znane ljudi. Zdaj je šel že mimo štirih četrti na ulici Lenskih dogodkov, a znanec ni bilo. Izginili so ali pa so bili nespoznani zaradi druge obleke, drugih klobukov. Morebiti so spremenili način hoje. Eno drži: ni jih bilo.

Hipolit Matvejevič je stopal blede, hladne, izgubljene. Čisto je pozabil, da mora poiskati stanovanjski odsek. Hodil je s hodnika na hodnik in zavijal v stranske ulice, kjer so neobrzdani konji še posebno namerno cokatili s kopiti. V teh ulicah je bilo več sledov zime in tu pa tam je bilo videti tajajoči se led. Vse mesto je bilo drugačne barve. Modrikaste hiše so postale zelene, rumene, s požarnega stražnega stolpa so izginile bombe, po njem ni več hodil gasilec in na ulicah je bilo veliko bolj hrupno kot je imel v spominu Hipolit Matvejevič.

Na Veliki Puškinovi ulici se je Hipolit začudil tirom, ki jih v Stargorodu nikdar ni videl, in tramvajskim stebrom z električnim napeljavom. Hipolit Matvejevič ni bral časopisov in ni vedel, da za prvi maj nameravajo v Stargorodu odpreti dve tramvajski progi: na

postajo in na Privoz. Zdaj se mu je zadelo, da Stargoroda ni bil zapustil, potem pa se mu je spet zazdel čisto neznan mesto.

V takšnih mislih je prišel do ulice Marxa in Engelsa. Ta hip se mu je vrnil otroški občutek, da mora zdaj zdaj stopiti izza vogla dvonadstropne hiše z dolgim balkonom znanec. V pričakovanju se je celo ustavil. Toda znanca ni bilo. Najprej se je izza vogla prikazal steklar z zabojem češkega stekla in hlebcom medenorumenega kita. Potem je prišel gizdalin v čepici iz irhovine z usnjenim ščitnikom. Za njim so se pripodili otroci, šolarji prvega razreda, s knjigami, povezanimi z jermenčki.

Izenada je Hipolit Matvejevič začutil v dlaneh vročino, v trebuhu pa hlad. Naravnost proti njemu je stopal državljani z dobrodušnim obrazom, na roki pa mu je ko violončelo visel stol. Mahoma ga je popadlo kolcanje, napel je oči in prepoznal svoj stol.

Da! Bil je stol znamke Gambs, tapetiran z rožnatim angleškim katunom, ki je v vihrav revolucije potemnel. Bil je orehov stol z upognjenimi nogami. Hipolit Matvejevič je imel občutek, ko da bi mu ustrelili v uho.

»Brusimo nože, škarje, britve!« je v bližini zapel baritonski glas.

»Lotama, papravljam...«

»Moskovski časopis Izvestije, rivija Smehač, Rdeča njiva!«

Tam gori nekje so zvoneče razbili šipo. Mesto se je kar treslo, ko je skozenj peljal tovornjak Meljstroja. Miličnik je zapiskal. Življenje je vrvelo in prekipevalo. Ni kazalo izgubljati čas.

Z leopardskim skokom se je približal srd vzbujajočemu neznancu in molče potegnil stol k sebi. Neznanec je potegnil stol na svojo stran. Tedaj je Hipolit Matvejevič, držeč z levo roko stolovo nogo, začel siloma trgati debele neznanceve prste s stola.

»Roparji!« je šepetaje iztisnil neznaneč in še krepkeje zagrabil stol.

»Spustite, spustite!« je jecjal Hipolit Matvejevič in neznancu še naprej trgal prste proč.

BRANKO ČOPIČ:

Oslovska leta

— Pametno si si zmisli, — ga pohvali Baja. — Saj si nisem jaz, — se brani prebrisani Mandić. — To je predlagal nekdo drug, toda predlog je v resnici imeniten.

— Imeniten, imeniten, Dabić ima prav, — doda drugi Mandić.

Čprav De-De-Ha o vžigalicah ni nobene znil, ni spregledal Mandićeve zvijače in je prostodušno pritrdil.

— Res, imeniten je, še kar priličen.

Mi spet v smeh, toda De-De-Ha se tokrat ni razjezil. Celotno sam se je izzivalno glasno zasmeljal in zavpil:

— Ha, ha, ha, prilično iznajdljivi konviktaši so skuhalo prilično pameten načrt, zbrali prilično ključev in poiskali prilično budalo in priličnega hajduka Dabića, da bi jim odprli prilično število ključavnic!

— Prilični bog naj mu stoji ob strani! — ga dopolni Krsto Bolha.

— To je bila že kar prilična molitev! — doda eden Mandićev.

— Glej no, prilično vseeno mi je, kaj gobeždate, — se še sam začudi De-De-Ha. — Glej ga, beseda priličen me ne razjezi več.

— Vidiš, pa si prišel prilično k pameti, — je ugotovil Krsto.

— Čujte, bratci, prilično smo se razgovorili o raznih rečeh, čas pa prilično mineva, — nas opozori Baja. — Vrnimo se spet k črni knjigi.

— Kot sem že rekel, do nje lahko pridemo samo ponoči, — reče De-De-Ha. — Bolje rečeno, po polnoči, ko vsi spe.

— Prefekt dostikrat pride šele po polnoči, takrat se vrača iz kavarne, — nas opozori Krsto.

— Ob ponedeljkih ne prihaja, ker ima mačka še od nedelje, — se spomni eden od Mandićev.

— Potem pa se bomo črne knjige lotili v ponedeljek po polnoči, — predlaga Hamid.

— Pametna misel, — se strinja drugi Mandić. De-De-Ha je pogledal po vseh in strokovno pripomnil:

— Čakajte, ljudje božji, ponedeljek je že jutri, do jutri pa ne morete zbrati dovolj ključev. Vso reč bomo morali odložiti za kak dan, morda celo na prihodnji ponedeljek.

— Lahko, če se do sobote ne bo nabralo v knjigi preveč krivic, — zaskrbi Baja. — Če bo tega preveč, se bom knjige lotil na svojo pest, pa naj bo, kar hoče.

XII.

Sredi tedna smo vprašali Baja, koliko ključev je zbral, toda on se je samo zdrznil, ko da bi se zbudil iz sanj in pogledal po nas, ko da nas prvič vidi.

— Kakšnih ključev?

— Onih vendar, bratec... saj veš, — je začel oklevati De-De-Ha, kajti prav tedaj je šel mimo Bobo Pujs.

— Katerih onih? — je sanjavo zamrmral Baja. — O čem pa govoriš?

— Kaj nisi bil za to, da ukrademo črno knjigo?

— Oha, saj res, ti si, De-De-Ha! — se je zbudil Baja. — Seveda, seveda sem za to. Bomo. Ukradli jo bomo, da!

Samo to je dejal, potem pa se je obrnil in odtaval čez dvorišče. Neki paglavac, učenec drugega razreda, je pritekel izza vogala, se mu med tekom spalil in zaklical:

— Baja okrog hiše laja!

Baja se je samo malce zdrznil, segel po svoji znameniti »knjigi dolžnikov«, potem pa odpuščajoče pogledal za malim Ličanom, ki je že zavijal za svinjak in zamahnil z roko, kot bi hotel reči:

— Le pojdi, dete, kaj pa ti veš.

Začuden smo se spogledali.

— Kaj je z našim Bajem, bratec sladki, menda ja ni bolan? — je vprašal Hamid Rus.

— Res mora biti bolan, — potrdi De-De-Ha. Včeraj zvečer je ves čas vzdihoval in strmel čez krožnik. Za šalo mu sunem kos mesa, on pa ko da me ne vidi. Tako za šalo pojem tisto meso, on pa spet nič.

— In tako si se ti za šalo najedel! — doda Krsto Bolha.

— Sem, prilično, — je priznal De-De-Ha.

(Nadaljevanje)

Plodno obdobje

(Nadaljevanje s 3. strani)

MOČNO TRGOVSKO PODJETJE

O problemih blagovnega prometa, kamor prištevamo predvsem trgovino in gostinstvo, je ljudski odbor večkrat razpravljal. Prišel je do zaključka, da je treba razdrobljene prodajalne združiti v enotno podjetje. Na ta način je bilo formirano močno trgovsko podjetje. S sredstvi podjetja in delno s krediti so bile modernizirane skoraj vse trgovine v mestu, začelo pa se je postopoma izboljševati tudi prodajalne na podeželju (Papeži, Banja loka, Stalcerji, Koprivnik, Stari log itd.). Najvažnejša investicija pa je bila izgradnja novega sodobnega skladišča. Zgrajena je bila tudi nova tržnica, ki pa ne odgovarja povsem svojemu namenu.

Če pogledamo še drugo stran trgovine, predvsem s stališča cen, pa še vedno ne moremo biti zadovoljni. Do sedaj smo se radi sklicevali na velike stroške in potrebe po adaptacijah, oddaljenost od središč, slabe ceste itd. Sedaj, ko so ti problemi v glavnem rešeni, bo morala trgovina več storiti za znižanje stroškov in prilagajanje cen ostalim občinskim centrom. Kočevje je namreč še vedno med najdražjimi mesti v Sloveniji.

Gostinstvo je zaradi nestalnih cen in novih družbenih dajatev bilo v precej težkem položaju. Kljub temu smo tudi na tem področju lahko zadovoljni z doseženimi uspehi. Tudi v gostinstvu smo z združitvijo manjših gostinskih obratov dosegli boljši ekonomski efekt in vložili preko 40 milijonov za izboljšanje obratov.

Z rekonstrukcijo ceste Ljubljana—Kočevje lahko računamo na veliko povečanje turističnega prometa. Zato je potrebno v prvi vrsti dobro urejeno gostinstvo in ostali turistični objekti. V Kočevju pa bo potrebno zgraditi še nov obrat družbene prehrane in povečati kapacitete (tujske sobe) v hotelu Pugled.

Premalo pozornosti smo posvečali tudi zasebnim gostinskim obratom. Ti v večini ne odgovarjajo in jim bo potrebna strokovna pomoč in krediti.

OD 40 NA 250 STANOVANJ

Problem izgradnje novih stanovanj je bil vsa leta po vojni na prvem mestu. Šele v zadnjih letih, ko je bilo na razpolago več sredstev, smo začeli ta problem uspešneje reševati. Ustanovljen je bil stanovanjski sklad, katerega naloga je, da z družbenimi sredstvi zaradi čimveč novih stanovanj. Važen pa je bil tudi ukrep, s katerim so bile povišane najemnine poslovnih prostorov in stanarine. Medtem ko smo leta 1957 zgradili le okrog 40 stanovanj, je po družbenem planu za letošnje leto predvideno okrog 250 stanovanj. V vsej mandatni dobi je bilo zgrajenih več stanovanj kot prej vsa leta od osvoboditve. Za nadaljnjo pospešeno gradnjo stanovanj imamo vse naloge, ker imamo v glavnem izdelano urbanistično dokumentacijo za mesto, kar pa bo potrebno razširiti na celotno občino. Slabost dosedanjih gradenj pa je v tem, da smo gradili premalo cenovno dostopna širšemu krogu.

PROBLEM VODE

Drugi življenjsko važen problem, ki je ostal vsa leta od osvoboditve nerešljiv, je bila oskrba Kočevja in okolice z zdravno pitno vodo. Mislimo, da je nepotrebnost govoriti, v kakšni situaciji smo se znašli leta 1960, ko je edini močnejši vir pitne vode v Kočevju skoraj popolnoma usahnil. Z izrednim prizadevanjem gospodarskih organizacij in s pomočjo vseh občanov, ki so se odzvali prostovoljnemu delu, nam je uspelo ta problem rešiti v razmeroma kratkem času brez večjih posledic za zdravje ljudi. Pri tem pa nam je priskočil na pomoč tudi Izvršni svet LRS, ki je z dotacijo 50 milijonov din omogočil rešiti finančno situacijo. Letos bosta dokončana še rezervarja v Kočevju in pri izviru Obrh pri Rakitnici in s tem bo problem pitne vode za Kočevje dokončno rešen. Vodna skupnost Kočevje-Ribnica, ki je bila ustanovljena leta 1959, se bo lahko v večji meri posvetila izgradnji ostalih vodovodov na podeželju, za katere ima letos tudi določena sredstva. V tem času je bil zgrajen tudi vodovod Vrh-Fara-Brod na Kolpi.

Tudi na področju elektrifikacije podeželja še nismo dosegli predvidenega plana. Kljub temu, da so bila vložena znatna sredstva (preko 200 milijonov dinarjev) za izboljšanje elektrifikacije in javne razsvetljave, imamo še vedno precej naselij brez elektrike.

Leta 1958 so bila elektrificirana naselja: Brsnik, Drežnik, Jesenov vrt, Maver, Vimolj pri Banja loki, Stari log in Rogati hrib.

Leta 1959: Rajšlec, Kralji, Vimolj in Čepelje ter Stari in Novi Kot.

Leta 1960: Brezovica, Nemška loka, Ložine, Potiskavec in Rapljevo.

Leta 1961: Mitroviči, Strojčiči in del Bosiljve loke.

Leta 1962: Četež, Smuka in Spodnji log.

Gradnja klavnice se je pričela reševati šele lani z združitvijo vseh mesarij in priključitvijo h KGP. Letos bo KGP pričel z gradnjo klavnice in obstajajo realne možnosti, da bo dograjena prihodnje leto.

Za nadaljnji gospodarski razvoj naše občine bo posebnega pomena modernizirana cesta Škofljica—Kočevje, za kar bo letos investirano okrog 1,5 milijarde din iz republiških in okrajnih virov.

Z RAZVOJEM DRUŽBENIH SLUŽB NISMO ZADOVOLJNI

Tudi z razvojem družbenih služb v preteklih petih letih ne moremo biti v celoti zadovoljni. V zdravstvu smo se trudili, da bi s stipendiranjem rešili problem pomanjkanja zdravstvenih delavcev, predvsem zdravnikov. To nam je delno uspelo, ni pa nam uspela izgradnja novega zdravstvenega doma. Znano je, da je ljudski odbor leta 1960 sprejel sklep, da odstopa od gradnje nove bolnišnice. Razloge za tak sklep smo takrat obrazložili volilcem, ki so se s tem tudi strinjali. Kot nadomestilo in pa zaradi slabega stanja sedanjega

zdravstvenega doma je bil sprejet sklep, da se zgradi sodoben zdravstveni dom s štirimi bolniškimi oddelki. Načrti za dom so pripravljeni in do sedaj nam je uspelo zbrati toliko sredstev, da bomo letos pričeli z gradnjo doma. Na podeželju smo uredili nekatere zdravstvene postaje (Fara, Struge), v mestu pa izboljšali opremo v Lekarni. Tudi socialno skrbstvo se je ves čas intenzivno ukvarjalo z izredno težkimi problemi, ki izhajajo iz težkih socialnih razmer, ki jih imamo v občini in ker nam sredstva v te namene ne zadostujejo.

Naj navedemo samo nekatere najvažnejše postavke iz občinskega proračuna, iz katerih je razvidno prizadevanje občine za rešitev socialnih problemov.

— za splošne socialne podpore letno okrog 4.000.000 din;

— za podpore otrokom padlih borcev in žrtvam fašističnega terorja 1.000.000 din;

— za oskrbnine odraslih v domovih 6.000.000 din;

— za oskrbnine mladoletnikov v domovih 5.000.000 din itd.

Za izboljšanje socialnega stanja in zdravstvenega varstva pa so bili izvršeni še drugi ukrepi kot n. pr. sprejet je bil sklep o razširjenem zdravstvenem zavarovanju privatnih kmetijskih proizvajalcev, za kar pa je potrebno iz občinskega proračuna prispevati letno 4—5 milijonov dinarjev.

Imenovana je bila posebna komisija za pomoč borcem NOV in ustanovljen sklad ter odlok o priznavalninah, po katerem se izplačuje letno okrog 3 milijone priznavalnin borcem in aktivistom NOV.

SOLSTVO — PRECEJ TEŽAV

S podobnimi problemi so se ljudski odbor in njegovi organi ukvarjali tudi v šolstvu in kulturno prosvetni dejavnosti. V šolstvu nam je v glavnem s stipendiranjem (preko 90 štipendistov) uspelo zagotoviti potreben strokovni kader. Šolska reforma in potreba po kvalitetnejšem izobraževanju pa je dala zopet nove probleme, ki pa smo jih reševali z manjšim uspehom. Da bi zagotovili pretežnemu številu šolobveznih otrok obisk pouka v popolnih osemletkah, smo organizirali prevoz otrok na področju Kolske doline v Fari in iz Kočevske Reke v Kočevje. Prevoz otrok stane znatno več (okoli 12 milijonov letno), kakor šolanje v enorazrednicah.

Tudi v šolstvu nam je ves čas primanjkovalo potrebnih sredstev. Potrebe so namreč hitreje naraščale kot viri. Tako smo na primer leta 1958 porabili za šolstvo le 42,5 milijona din, leta 1962 pa že 198 milijonov din. V tem času je bil ustanovljen tudi sklad za financiranje šolstva, ki pa svoje naloge zaradi že omenjenih problemov ni mogel povsem zadovoljivo reševati. Upoštevati pa je treba, da smo v investicije za potrebe šolstva kljub temu vložili veliko sredstev (okrog 180 milijonov) za Vajenski dom, za šolo na Travi ter za popravilo šol v Banja loki, Livoldu, Zeljnah, Stari cerkvi itd. Med tem časom je bila ustanovljena tudi Glasbena šola in Posebna šola za

defektne otroke ter Delavska univerza, ki je prevzela skrb za splošno izobraževanje odraslih.

Za kulturno prosvetne namene je bilo porabljenih 50 milijonov dinarjev za začetek gradnje doma telesne kulture v Kočevju, za kulturni dom v Stari cerkvi ter delno v Livoldu in Fari.

RAST PRORAČUNSKE POTROŠNJE

Z razvojem in potrebami družbenih služb je rasla tudi proračunska potrošnja, ki se je povprečno letno dvigala za skoraj 30 odstotkov. Leta 1958 je znašal občinski proračun 139 milijonov din, leta 1962 pa je bil realiziran s 346 milijoni dinarjev, kar je za 148 odstotkov več. Največji porast je bil dosežen pri dotacijah za šolstvo, za družbene organizacije in društva (od 24 milijonov na 143 milijonov) in pri izdatkih za državno upravo (od 31 milijonov na 89 milijonov) ter pri obveznostih (od 900 tisoč na 19,3 milijona dinarjev) itd.

Pri prirastu stroškov za državno upravo in pri dotacijah je treba upoštevati, da smo s prenosom pristojnosti od okraja prevzeli tudi večje obveznosti (Gimnazija, Sodišče, vajenski dom, kataster, notranje zadeve, javno tožilstvo itd.). Potrebno pa je bilo dvigati tudi osebne dohodke uslužbencem javne uprave in dvigati kvaliteto dela. Čeprav z delom javne uprave še ne moremo biti v celoti zadovoljni, lahko rečemo, da se je delo uravnih organov izboljšalo, kar je posledica boljše strokovnosti, pa tudi novega sistema nagrajevanja.

Dosežene uspehe v pretekli mandatni dobi pa ne moremo smatrati kot nekaj, kar je izključna zasluga ljudskega odbora in njegovih organov. Mislimo, da je v vsem tem odigral odločilno vlogo naš družbeno ekonomski sistem, zlasti sistem delitve dohodka, ki je vspešno vplival na proizvajalce, da so si prizadevali za večjo in boljšo proizvodnjo, za uspešnejšo organizacijo dela, dvig produktivnosti itd. Pri tem pa so lahko tudi posamezniki kot dobri strokovnjaki ali organizatorji dela znatno prispevali, da je bil razvoj hitrejši kot bi bil sicer.

NOVO OBDOBJE IN NOVE NALOGE

S sprejetjem nove ustave se odpira novo obdobje z možnostmi še hitrejšega razvoja.

Naloge, ki čakajo novo občinsko skupščino, so tako obsežne, da jih ni mogoče obdelati v enem samem sestavku. Kljub temu pa je prav, da jih obravnavamo že sedaj, ko postavljamo kandidate za naše najvišje predstavniške organe in smo tik pred volitvami.

Ena najvažnejših nalog bodoče občinske skupščine bo vsakakor zagotovitev popolnega in vsestranskega izvajanja načel, ki jih je sprejela nova ustava. V ta namen bo potrebno temeljito proučiti in dopolniti osnutek statuta občine, katerega naloga je, da ustavna določila prenese v konkretne naloge in v praksu vseh organov družbenega upravljanja v občini. Kot nadaljevanje te akcije pa je treba pospeševati izdelavo statuta delovnih organizacij. Ta dva dokumenta morata

(Nadaljevanje na 10. strani)

Šahovsko tekmovanje

(V.) — Po zaključnih šahovskih tekmovanjih pionirskih odredov na osemletkah in ostalih šolah je bilo 11. aprila v dvorani množičnih organizacij v Kočevju občinsko pionirsko in mladinsko šahovsko prvenstvo kočevske občine. Šahovskega tekmovanja se je udeležilo 21 ekip, vsaka pa je štela 4 člane.

Rezultati: Mlajši pionirji: 1. mesto — Stari log, 2. mesto —

hovsky prvenstvo kočevske občine. Šahovskega tekmovanja se je udeležilo 21 ekip, vsaka pa je štela 4 člane.

Razpis

Oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve ObLO Kočevje razpisuje oddajo gostinskega lokala v Mozlju pri Kočevju v zasebno upravljanje.

Interesenti naj pošljejo ponudbe najkasneje do 25. aprila 1963 na omenjeni oddelek.

Oddelek za gospodarstvo
in komunalne zadeve
ObLO Kočevje

Dobitki nagradnega žrebanja

Takoj po 1. maju bomo izvedli nagradno žrebanje za naše naročnike. Med naročnike, ki bodo do tedaj imeli plačano naročnino za prvo polletje, bomo izžrebali vrsto lepih, koristnih dobitek. Nekateri dobitki objavljamo v tej številki:

1. sesalec za prah
2. tri ekonom lonce
3. dva električna brivska aparata
4. jedilni pribor in še vrsto manjših dobitek, ki so jih prispevale naše gospodarske organizacije:

blago za obleko in plašč, dve garnituri desk za kruh, dva bloka za nože, stojalo za rože, 280 ščipalk za perilo, 5-dnevni penzion v hotelu Pugal v višini 1.000 din dnevno, vrsta žganih pijač, brezplačna avtobusna vožnja na območju Avta Kočevje, 500 kg žganega apna, 200 kg krompirja, serija zobotrebcev, tri televizijske stolčke, komplet suhorbarskih izdelkov, štiri pralne deske itd.

Ostale dobite in organizacije, ki so jih prispevale, bomo objavili v naslednji številki.

Če še niste naročnik NOVIC in bi radi sodelovali pri žrebanju, jih čimprej naročite, najkasneje do 1. maja.

Uredništvo

Oslabljena ekipa in poraz

V povratnem srečanju dvigalcev uteži TVD Partizan Ježica in Kočevje je v nedeljo ekipa Kočevja nastopila oslabljena. Manjkala sta dva tekmovalca, Meljo Janez in Polajnar Peter. Če bi ta primanjkljaj izrazili v kilogramih, bi k doseženemu rezultatu lahko dodali še 43 kg. Tekmovanje se je končalo z rezultatom 1171:1136 kg.

Kljub porazu lahko naše mar-

ljive dvigalce pohvalimo. V ekipi je bilo šest tekmovalcev. Vsi nastopajoči so svoje dosedanje zmogljivosti povečali. Torej naši dvigalci dvigajo iz tekmovanja v tekmovanje več. Najmlajši dvigalec Sere Franc je nastopil prvič v taki konkurenci. Njegov najboljši rezultat je bil 207 kg. Na tem tekmovanju je dvignil 237,5 kilograma.

Gostujoča ekipa je zmagala predvsem po zaslugi dvigalcev, ki so dvignili po 310 kg.

Kočevska Reka, 3. mesto — Struge in 4. mesto — Stara cerkev.

Starejši pionirji: 1. mesto — Kočevska Reka, 2. mesto Osemletka Jožeta Šeška in 3.—4. mesto Trava in Vas-Fara; sledijo Osemletka Mirka Bračiča Kočevje, Koprivnik, Struge, Polom in Stara Cerkev;

Mladinci: 1. Gimnazija Kočevje, 2. Osemletka Jožeta Šeška, 3. Osemletka Mirka Bračiča; sledi Vas-Fara, Kočevska Reka, Trava in Koprivnik.

Ob tej priložnosti je s pionirji in mladino odigral član ŠD Kočevje Franc Mestek simultanko na 21 deskah in je bil rezultat v njegovo korist 20:1. Zmagal je Meglen, šola Struge.

»Največja naloga laburistice ne stranke, če bi prišla na oblast, bi bil sporazum o Berlinu. Berlin je točka, kjer najlažje pride do nove vojne.«

Harold Wilson, voditelj britanskih laburistov

NAROČNIKOM

Naslednja številka Novic bo izšla v soboto, 27. aprila v povečanem obsegu na 24. straneh.

Uredništvo

Plodno obdobje

(Nadaljevanje z 9. strani)

slehnemu našemu občanu zagotoviti popolno jamstvo, da mu bo omogočen nadaljnji napredek in razvoj na vseh področjih njegovega udejstvovanja.

Druge važna naloga je formiranje in usposabljanje krajevnih skupnosti kot izredno pomembnih činiteljev pri zadovoljevanju skupnih in individualnih potreb občanov. O krajevnih skupnostih je bilo sicer že mnogo govora, toda malo storjenega. Čaka nas tudi izdelava novega perspektivnega programa razvoja gospodarstva in družbenih služb, pri katerem bo potrebno sodelovanje širokega kroga občanov. Mislimo, da bo moral nov perspektivni program rešiti tista najvažnejša vprašanja, ki jih do sedaj iz kakršnih koli razlogov nismo rešili. Med drugim bo treba rešiti probleme oddaljenih vasi in krajev, kjer ni pogojev za uspešen gospodarski razvoj.

V družbenih službah, šolstvu,

zdravstvu, socialnem varstvu itd. se bomo morali zavzeti za taka stališča, ki bodo našim občanom omogočila tiste pravice, ki jim v sedanjem obdobju tudi pripadajo. Sistem davčne politike bo treba spremeniti predvsem v kmetijstvu in obratništvu, ker dosednji sistem ni vplival stimulatивно na proizvodnjo.

V komunalni izgradnji si bo treba prizadevati za nadaljnjo pospešeno gradnjo cenjenih stanovanj, za dokončanje elektrifikacije podeželja, gradnjo novih vodovodov itd.

Da bo bodoča občinska skupščina kos svojim nalogam, smo vsi dolžni zagotoviti tak sestav njenih članov, ki bodo tako v političnem kakor tudi v strokovnem pogledu sposobni izvrševati svoje naloge. To nalogo pa moramo kot občani in volilci izvršiti prav na zbiorih volilcev.

(Iz poročila o delu občinskega ljudskega odbora Kočevje za predvolivne zbornice volivcev)

NAROČAM »NOVICE«

POŠILJAJTE MI JIH NA NASLOV:

Znamka
za 15 din

»NOVICE«

KOČEVJE

p. p. 39

Upravni odbor Stanovanjskega sklada občine Kočevje razpisuje na osnovi člena 43. in 47. Zakona o financiranju gradnje stanovanj (Ur. l. SFRJ, št. 47/59), člena 3., 13., 21. in 23. Pravil sklada in sklepa upravnega odbora z dne 16. aprila 1963

II. natečaj

ZA DAJANJE POSOJIL GOSTINSKIM IN OBRTNIM
GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM

za ureditev njihovih poslovnih prostorov do višine 8 milijonov dinarjev:

1. Natečaja se lahko udeležijo zgoraj navedene organizacije v mestu Kočevje za izvajanje del v okviru programa ureditve mesta Kočevje v zvezi s proslavo 20-letnice Kočevskega zbora in sicer do predračunske vrednosti del po programu;
2. Posojila se bodo odobravala do največ v višini 70 odstotkov predračunske vrednosti;
3. Najnižja obrestna mera znaša 6 odstotkov;
4. Najdaljši rok vračanja je 15 let;
5. Družbene pravne osebe, ki nimajo poravnanih zapadlih obveznosti do sklada, se na tem natečaju ne morejo potegovati za posojilo;
6. Prosilec je dolžan položiti varščino 2 promila od zneska zaprosenega posojila na žiro račun stanovanjskega sklada pri Narodni banki Kočevje številka 600-27-647-1 do 30. aprila 1963. V primeru, da prosilec odstopi od ponudbe, zapade varščina v korist sklada;
7. V ponudbi mora prosilec navesti pogoje v smislu člena 24. in predložiti dokumentacijo v smislu člena 25. in 26. Pravil sklada;
8. Pravila so na vpogled na sedežu sklada na ObLO Kočevje, soba 32/I;
9. Ponudbe je treba vložiti najkasneje do 30. aprila 1963 do 12. ure z vso dokumentacijo v zapečateni kuverti ali zavoju pri stanovanjskem skladu občine Kočevje. Na kuverti ali zavoju mora biti oznaka »Natečaj za posojila poslovnih prostorov«;
10. Prednost pri dodeljevanju posojil bodo imeli ponudniki:
 - a) ki bodo zaprosena sredstva vložili čimbolj gospodarno in čimprej dogradili oziroma obnovili poslovne prostore,
 - b) ki prispevajo višji delež lastnih sredstev,
 - c) ki ponudijo krajši odplačilni rok,
 - d) ki ponudijo višjo obrestno mero;
11. Izid natečaja bo objavljen na oglasni deski ObLO, prosilci pa bodo obveščeni še s pismenim sklepom;
12. Lastno udeležbo bo treba plačati pred sklenitvijo kreditne pogodbe pri Komunalni banki v Kočevju.

Kočevje, 17. aprila 1963.

STANOVANJSKI SKLAD
OBČINE KOČEVJE

Upravni odbor Stanovanjskega sklada občine Kočevje razpisuje na osnovi člena 29. točke 4. in člena 43. Zakona o financiranju gradnje stanovanj (Ur. l. SFRJ, št. 47/59), člena 47. in 48. Pravil sklada in sklepa upravnega odbora z dne 16. aprila 1963 prodajo 12 stanovanj v 24-stanovanjskem bloku in 7 stanovanj v IV. stolpnici v Kočevju med Šeškovo ulico in Rinžo po pogojih iz

I. natečaja

objavljenega v »NOVICA« dne 18. februarja 1961.

Točnejše informacije se dobe v pisarni stanovanjskega sklada v poslojpu ObLO Kočevje, soba št. 32/I.

Ponudbe je vložiti najkasneje do 10. maja 1963 do 12. ure pri stanovanjskem skladu občine Kočevje.

Kočevje, 17. aprila 1963.

STANOVANJSKI SKLAD
OBČINE KOČEVJE

RAZPIS

Solski odbor osnovne šole Mirka Bračiča razpisuje prosto delovno mesto hišnika. Zaželen je tak z dokončano osnovno šolo, odsluženim vojaškim rokom in z znanjem drobnih hišnih popravil.

Pogoji: osební dohodki po pravilniku, nastop službe po dogovoru. Pismene ponudbe pošljite na šolski odbor šole. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Upravni odbor Stanovanjskega sklada občine Kočevje razpisuje na osnovi člena 10. in 53. Zakona o financiranju gradnje stanovanj (Ur. l. SFRJ, št. 47/59) in sklepa upravnega odbora z dne 16. aprila 1963

II. natečaj

ZA DAJANJE POSOJIL ZA POPRAVILA STANOVANJSKIH
OBJEKTOV V ZASEBNI LASTNINI

do višine 4 milijone dinarjev:

1. Posojila se bodo dajala za popravilo zgradb v okviru programa ureditve mesta Kočevje v zvezi s proslavo 20-letnice Kočevskega zbora in sicer do predračunske vrednosti del po programu;
2. Natečaja se lahko udeležijo fizične osebe iz delovnega razmerja, ki imajo lastne stanovanjske objekte;
3. Najdaljši rok vračanja je 15 let;
4. Najnižja obrestna mera je 6 odstotkov;
5. Prosilec je dolžan položiti varščino 2 promila od zneska zaprosenega posojila na žiro račun stanovanjskega sklada pri Narodni banki v Kočevju številka 600-27-647-1 do 30. aprila 1963. V primeru, da prosilec odstopi od ponudbe, zapade varščina v korist sklada;
6. Prosilec je dolžan zavarovati zgradbo pri DOZ;
7. V ponudbi mora prosilec navesti pogoje v smislu člena 24. in predložiti dokumentacijo v smislu člena 25. in 26. Pravil sklada;
8. Pravila so na vpogled na sedežu sklada v stavbi ObLO, soba 32/I;
9. Ponudbe je treba vložiti najkasneje do 30. aprila 1963 do 12. ure z vso dokumentacijo v zapečateni kuverti ali zavoju pri Stanovanjskem skladu občine Kočevje. Na kuverti ali ovoju mora biti oznaka »Natečaj za posojila individualne gradnje«;
10. Prednost pri dodeljevanju posojil bodo imeli ponudniki:
 - a) ki prispevajo večji delež lastnih sredstev,
 - b) ki ponudijo krajši odplačilni rok,
 - c) ki ponujajo višjo obrestno mero;
11. Izid natečaja bo objavljen na oglasni deski ObLO Kočevje, prosilci pa bodo obveščeni še s pismenim sklepom.

Kočevje, 17. aprila 1963.

STANOVANJSKI SKLAD
OBČINE KOČEVJE

Upravni odbor Stanovanjskega sklada občine Kočevje razpisuje na osnovi člena 5. in 43. Zakona o financiranju gradnje stanovanj (Ur. l. SFRJ, št. 47/59), člena 3. in 23. Pravil sklada ter sklepa Upravnega odbora z dne 16. aprila 1963

II. natečaj

ZA DAJANJE POSOJIL HIŠNIM SVETOM
IN DRUŽBENIM PRAVNIM OSEBAM,

ki neposredno upravljajo s stanovanjskimi hišami na področju mesta Kočevje do višine 28 milijonov din:

1. Posojila se bodo dajala le za delo v okviru programa ureditve mesta Kočevje v zvezi s proslavo 20-letnice Kočevskega zbora in sicer do predračunske vrednosti del po programu;
2. Najnižja obrestna mera znaša 2 odstotka;
3. Najdaljši rok vračanja je 30 let;
4. Prosilec je dolžan imeti zgradbo zavarovano pri DOZ;
5. V ponudbi mora prosilec navesti pogoje v smislu člena 24. in predložiti dokumentacijo po členu 25., 26., 27. in 28. Pravil sklada;
6. Pravila so na vpogled na sedežu sklada na ObLO, soba 32/I;
7. Ponudbe je treba vložiti najkasneje do 30. aprila 1963 do 12. ure z vso dokumentacijo v zapečateni kuverti ali zavoju pri Stanovanjskem skladu občine Kočevje. Na kuverti ali ovoju mora biti oznaka »Natečaj posojila hišnim svetom«;
8. Prednost pri dajanju posojila bodo imeli ponudniki:
 - a) ki prispevajo večji lastni delež,
 - b) ki ponudijo krajši odplačilni rok,
 - c) ki ponudijo višjo obrestno mero,
 - d) katerih popravila so bolj nujna ali več vplivajo na zunanji izgled stavbe;
9. O izidu natečaja bodo ponudniki obveščeni s pismenim sklepom upravnega odbora.

Kočevje, 17. aprila 1963.

STANOVANJSKI SKLAD
OBČINE KOČEVJE

ta teden za vas

KOČEVJE

13. aprila je bil svečan obred civilnega krsta pri ObLO Kočevje. Krščena je bila Karabegovič Tanja iz Kočevja, Rudnik 31, pri čemer ji je ObLO Kočevje izročil skromno darilo.

RIBNICA

Umrli je Gorše Ivan iz Kota 16, star 49 let.

ČESTITKA

Tereziji Grivec iz Gračaric za minulo praznovanje vse najboljše — France, Albina in Herminca.

ČESTITKA

Dobri in skrbni mami Omerzetovi iz Dolge vasi želijo za 75. rojstni dan vse lepo in dobro, največ pa zdravja in še mnogo let življenja — hvaležni sin France in hčerka Olga z družinoma.

Komisija za delovna razmerja pri podjetju Oprema Kočevje razpisuje

prosta delovna mesta za štiri kvalificirane mizarje. Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubljene in skrbnega moža in očeta

IVANA GORŠETA

iz Kota pri Ribnici se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so v dneh žalosti sočustvovali z nami in ga spremlili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala vsem aarovalcem cvetja, govornikom za poslovlne besede in pevcem.

Zaluzoči: žena Ivana in otroci, Marija z možem, Ivanka, Janez in Darja.

PRODAM

Prodam motorno kolo Tomos Puch 175 ccm. Janez Petek, Dolenji Lazi 13, pošta Ribnica.

PRODAM

Skoro nov športni otroški voziček prodam. Naslov v upravi Novic.

STANOVANJE

Samsko sobo iščem v Kočevju ali neposredni bližini. Naslov na upravi lista.

OBVESTILO

Obveščamo člane društva ekonomistov, da je občni zbor zaradi tehničnih ovir do nadaljnjega preložen. O ponovnem datumu vas bomo obvestili z vabili.

KINO

KOČEVJE: 19. do 21. aprila francoski barvni film »Klevska princeza«, 22. in 23. aprila ruski film »Dvoje življenj«, 24. in 25. aprila ruski film »Razpotje usode«, 26. in 28. aprila ameriški barvni film »Zivim zate«.

RUDNIK: 20. in 21. aprila japonski film »Piloti samomorilci«, 27. in 28. aprila italijansko francoski film »Lažne navke«.

RIBNICA: 20. in 21. aprila švedski film »Poletje z Moniko«, 27. in 28. aprila ameriški barvni film »Prijatelj Joe«.

SODRAŽICA: 20. in 21. aprila jugoslovanski film »Nadštevila«, 27. in 28. aprila francoski film »Igre ljubezni«.

VELIKE LAŠCE: 20. in 21. aprila ruski barvni film »Nasredinove spletke«, 27. in 28. aprila ameriški barvni film »Benny Goodman«.

STARA CERKEV: 20. in 21. aprila nemški film »Zaljubljeni detektivi«, 27. in 28. aprila ameriški barvni film »Ponos in strast«.

LOSKE POTOK: 21. aprila ameriški barvni film »Slučajni nasmeš«, 28. aprila amer. barvni film »Kavboj«.

DOBREPOLJE: 20. in 21. aprila ameriški barvni film »Dober dan, žalost«, 24. aprila italijanski film »Smrtni udarec«, 27. in 28. aprila nemški barvni film »Ešnapurski tiger«.

PONIKVE: 25. aprila italijanski film »Smrtni udarec«.

BROD NA KOLPI: 27. in 28. 4. italijanski barvni film »Evropa ponči«.

PREDGRAD: 20. in 21. aprila ameriški barvni film »Dan, ko so delili otroke«, 27. in 28. aprila ameriški barvni film »Davy Crockett«.

OSILNICA: 21. aprila nem. film

»Primei inšpektorja Schirdinga«, 28. aprila jugoslovanski film »Čudno dekle«.

POTUJOČI KINO DU

Francoski film »Ljubezenske oči« v soboto 20. IV. ob 19. uri v Crnem potoku. V nedeljo, 21. IV. ob 15. uri na Travi in ob 18. uri v Podpreski.

Poljski film »Vlak«, v soboto 20. IV. ob 19. uri v Dolgi vasi. V nedeljo, 21. IV. ob 10. uri v Lazih, ob 14. uri v Vimolju in ob 17. uri v Mozlju.

Ameriški barvni film »Dva mala indijanca« 27. in 28. IV. v Starem logu, Strugah in Livoldu.

Jugoslovanski film »Svojega telesa gospodar« 27. in 28. IV. v Oneku, v Koprivniku, Banja loki, Fari in Kužlju.

Vstopnice prodajajo pol ure pred predstavo. Gledalcem je brezplačno na voljo napisana vsebina in ocena filma. Odgovorne predstavnike v krajih, kjer predvajamo filme, prosimo, da poskrbijo za urejen in popolnoma zatemnjen prostor.

Odneseš vrečo fižola

O. I. iz Zimaric je pred kratkim v vinjenosti vdrl v zaklenjeno, nenaseljeno hišo v Sodražici št. 2, katere lastnica je v bolnici. Nekaj časa je razmetaval po podstrešju in vzel okrog 40 kg fižola, kar pa su mu sosedje preprečili... Pred tem je prišel na delovno mesto vinjen, pa ga vratar ni pustil notri. Z vratarjem se je pričel prerekati in je prišel v prostor, kjer izdelke lakirajo, nasilno. Čeprav tam uporabljajo nitrolak, je pričel kaditi, s čimer bi lahko povzročil veliko škodo. Delavci so ga kaj hitro nagnali ven...

Komisija za delovna razmerja pri Splošno gradbenem podjetju »ZIDAR« Kočevje razpisuje

Natečaj

1. za izpolnitev delovnega mesta

GRADBENEGA DELOVODJA

za sektor Ljubljana;

2. za dodelitev štipendije kandidatu za študij na gradbeni fakulteti — oddelku za arhitekturo.

Pogoji:

Pod 1. Delovodska šola, stanovanje in hrana preskrbljeno v delavskem naselju, osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Pod 2. Da je dovršil s prav dobrim ali odličnim uspehom osemletko, da bo po končanem študiju ostal pri podjetju. Prednost imajo kandidati, ki že obiskujejo gradbeno fakulteto — oddelek za arhitekturo.

SPORED RTV LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.00—8.00.

SOBOTA, 20. APRILA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji — 9.25 Nove plošče, nove popevke — 10.15 Iz koncertne literature za flavto — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 Kmetijski nasveti: inž. Saša Bleiweis: Gozdni požari — 12.15 Veseli hribovci gostujejo — 13.30 Ob zvokih zabavne glasbe — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Mali ansambli v plesnem ritmu — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 18.45 Naši popotniki na tujem — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Vesele in domače za sobotni večer —

21.00 Sobotni ples — 22.15 Odjaja za naše izseljence.

NEDELJA, 21. APRILA: 8.30

Naša pesem iz zamejstva — 9.05 Za prijetno razvedrilo — 10.00 Se pomnite, tovariši... — 11.30 Nedeljska reportaža — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, I. del — 13.00 Za našo vas — 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, II. del — 15.30 Iz Chopinovih nokturnov, mazurk in polonez — 16.00 Humoreska tega tedna: Vj. Siškov: Ločitev — 17.05 Z lokom po strunah — 18.30 Sportna nedelja — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Izberite svojo melodijo — 21.00 Naši skladatelji v spominu sodobnikov — 22.15 Skupni program JRT, studio Sarajevo.

Filmi, ki jih bomo gledali

DOBER DAN ŽALOST

Ameriški barvni film Dober dan, žalost, ki je posnet po istoimenski noveli francoske pisateljice Saganove, bo na sporedu v kinu Dobrepolje 20. in 21. aprila. Delo obravnava notranji spor sedemnajstletne Cecil, v katerega je zašla v trenutku, ko se je njen ljubljeni oče sklenil poročiti. Na očeta je Cecil zelo navezana, ni mu zamerjala lahkomišelnih odnosov do drugih žensk, sedaj pa se zбоji, da jo bo ta resna očetova zaročenka spodrinila pri njem. Dekle napravi načrt, v katerem lahkoživega očeta pripelje v objem nekdanje ljubice in to pred očmi očetove neveste. Nevesta se do skrajnosti razočarana z avtomobilom odpelje.

KLEVSKA PRINCEZA

Francoski film Klevska princeza, ki je posnet po romanu pisateljice de la Fayette, bo na sporedu v kinu Kočevje od 19. do 21. aprila. Pripoved o nesrečni ljubezni med mlado princezo de Cleves in vojvodo de Nemour

skim je res romantična, toda osladna ni, za kar pripada precej zaslug režiserju Delannoy in scenariju Jeana Cocteauja. Tako pa je njuna zasluga in zasluga vseh, ki so pri filmu sodelovali, da se zgodba odvija na ozadju, ki je bilo v času, v katerem se zgodba dogaja, primerno, da film kljub neverjetnosti romantike zaradi šarma in lepote doseže raven umetnine. Glavni vlogi v filmu igrata znana Marina Vlady in Jean Marais.

POLETJE Z MONIKO

Švedski film Poletje z Moniko, ki bo na sporedu kina Ribnica 20. in 21. aprila, ne spada ravno med najboljše filme znanega švedskega režiserja Bergmana. Zgodba, kot jo pripoveduje film, je malo preveč enostavna, brez vsake večje globine. Film govori predvsem o zorenju ljudi v današnjem svetu. Filmu sicer ni kaj očitati, samo nekam preveč enostaven je, preveč breztelesen, vzroki za dogodke, ki se odvijajo pred gledalcem, so in niso vzroki.